

Załącznik nr 3

Dr Grzegorz Baziur
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. rotmistrza Witolda Pileckiego
w Oświęcimiu
Nauki humanistyczne
Dyscyplina: historia

**Autoreferat dr Grzegorza Baziura
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w obszarze nauk humanistycznych w dyscyplinie historia**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY Z ŻYCIORYSU NAUKOWEGO

a/ stopnie naukowe i tytuły zawodowe:

20 maja 1994 r.: tytuł magistra w zakresie historii uzyskany na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego, po obronie pracy magisterskiej pt.: *Obrona Grodna przed Armią Czerwoną we wrześniu 1939 r. – geneza, przebieg i skutki wydarzeń*, napisanej pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. Barbary Okoniewskiej, której recenzentem był prof. dr hab. Roman Wapiński z Uniwersytetu Gdańskiego.

24 września 1999 r.: stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii, uzyskany po publicznej obronie dysertacji doktorskiej pt.: *Stacjonowanie jednostek Armii Czerwonej na terenie województwa gdańskiego w latach 1945-1947*, napisanej w trakcie odbywania studiów doktoranckich pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. Barbary Okoniewskiej, a jej recenzentami byli: prof. dr hab. Roman Wapiński z Uniwersytetu Gdańskiego, oraz prof. dr hab. Czesław Osękowski z Uniwersytetu Zielonogórskiego.

b/ informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych

2000-2001: Politechnika Krakowska: zajęcia z historii Polski ze studentami polonijnymi

2000-2005: Instytut Pamięci Narodowej / Oddział w Krakowie - główny specjalista w Referacie Badań Naukowych Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej.

2005-2013: Uniwersytet Jagielloński, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej – wykładowca przedmiotu *Historia i geopolityka regionu*

1 października 2007 – do chwili obecnej: Instytut Nauk Politycznych im. Jana Karskiego Uczelni – Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu im. rotmistrza Witolda Pileckiego na stanowisku docenta (2007-2015), a następnie starszego wykładowcy (od 1.10.2015).

**OPIS OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO ORAZ POZOSTAŁEGO
OPUBLIKOWANEGO DOROBKU NAUKOWEGO A TAKŻE WSPÓŁPRACY
MIĘDZYNARODOWEJ, DOROBKU DYDAKTYCZNEGO, DOROBKU
POPULARYZATORSKIEGO ORAZ UZYSKANYCH NAGRÓD**

na podstawie Art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) a także na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Dz. U. nr 196, poz. 1165 oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

OSIĄGNIĘCIA NAUKOWO-BADAWCZE

Opis osiągnięcia naukowego: cykl publikacji powiązanych tematycznie

(Na podstawie Art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) (znowelizowanej w 2011 r.)

Cykl publikacji powiązanych tematycznie jako osiągnięcie naukowe.

Temat cyklu publikacji: 1/ Historia a geopolityka oraz 2/ Systemy totalitarne i prawa człowieka w kontekście stosunków polsko-sowieckich / rosyjskich

Głównym osiągnięciem naukowym jest zbiór publikacji dotyczących historii oraz roli w niej geopolityki, a także historycznych uwarunkowań powstania systemów totalitarnych, ich mechanizmów działania, percepcji społecznej oraz skutków, jakie po sobie pozostawiły. W powyższą kwestię wpisują się prawa człowieka w szerokim rozumieniu ich znaczenia dla ludzkości, ich łamanie – zarówno dawniej, jak i obecnie w historycznym ujęciu. Tematykę osiągnięcia naukowego otwiera monografia, która jest wynikiem historycznych badań naukowych, przeprowadzonych w Polsce, Czechach i na Słowacji, następnie artykuły dotyczące tej monografii, w dalszej części pozostałe artykuły naukowe, które wiążą się z tematyką tego obszaru badawczego usytuowanego w obrębie historii.

Zarówno powyższe opracowanie, jak i trzy artykuły z nim związane tworzą pewną całość, której narracja historyczna skupia się wokół związków historii z interdyscyplinarną geopolityką i geostrategią, z ich wzajemnym przenikaniem się, wpływem na stosunki i bezpieczeństwo międzynarodowe, zarówno dawnej, jak i obecnie.

Kolejne publikacje wchodzące w skład cyklu publikacji: Historia a geopolityka; systemy totalitarne i prawa człowieka w kontekście stosunków polsko-sowieckich / rosyjskich dotyczą m.in. skutków „Jesieni Ludów” i rozpadu ZSRR w latach 1989-1991, konkurencji polsko-rosyjskiej na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej, sytuacji na obszarze Kaukazu, stosunków polsko-rosyjskich po rozpadzie Związku Sowieckiego, oraz ukazują neoimperialną geostrategię Federacji Rosyjskiej wobec Polski i innych państw regionu Europy Środkowo-Wschodniej, np. Ukrainy. W artykule, opublikowanym w 2018 r. opisałem również koncepcję Trójmorza w ramach UE, jako szansę na rozwój ekonomiczny tego regionu oraz jej rolę w kontekście kryzysu wartości i tożsamości UE – zwłaszcza wobec kryzysu migracyjnego oraz idei multikulturalizmu. W tej części autoreferatu zajmuję się również analizą metod koncepcji wojen hybrydowych, które są obecnie wykorzystywane przez Rosję na Ukrainie. Publikacje z tego zakresu wydane w latach 2002-2018:

[2002 b;

2009 a;

2011 d; 2011 e;

2014 a; 2014 d; 2014 e; 2014 f; 2014 g; 2014 j; 2014 l; 2014 ł;

2015 a; 2015 b; 2015 c; 2015 d; 2015 e; 2015 f; 2015 h;

2016 b; 2016 d; 2016 e; 2016 f; 2016 g; 2016 j;

2017 a; 2017 b;

2018 a]

Obok wspomnianego opracowania, dotyczącego wiekomadziaryzmu i rewolucji 1919 r. na Węgrzech [2014 a], oraz związanych z nim artykułów [2015 a, 2015 b, 2016 e], w kontekst związków historii, geopolityki, geostrategii wpisują się również pozostałe artykuły, które podzieliłem na dwie zasadnicze kwestie: imperialnej geopolityki rosyjskiej, oraz systemów totalitarnych. W obu wypadkach mamy też do czynienia z łamaniem praw człowieka, których przestrzeganie związane jest mniej lub bardziej z geopolityką, geostrategią i walką narodów o wolność, jak np. w przypadku Polaków. W wypadku artykułów dotyczących imperialnej geopolityki rosyjskiej, treść publikacji dotyczy dwóch zasadniczych kwestii: imperialnej geopolityki i geostrategii Rosji oraz systemów totalitarnych i ich często służebnej roli wobec geopolityki (ZSRR, III Rzesza Niemiecka, Cesarstwo Japońskie w latach 1926-1945), walki narodów o wolność i podstawowe prawa człowieka.

Z historią i współczesnością interdyscyplinarnej geopolityki wiążą się problemy dotyczące powstania i funkcjonowania systemów totalitarnych, często też z walką o wolność i prawa człowieka, z które to wartości owe systemy niszczą. W swoim dorobku mam również kilka publikacji, w których poruszyłem owe kwestie. W dwóch artykułach opisałem na konkretnych przykładach zbrodnie wojenne i zbrodnie ludobójstwa.

W cykl publikacji powiązanych tematycznie jako osiągnięcie naukowe: Historia a geopolityka; systemy totalitarne i prawa człowieka w kontekście stosunków polsko-sowieckich/ rosyjskich wpisują się także moje badania, które prowadziłem nad meandrami geopolityki rosyjskiej na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej, stosunkami polsko-rosyjskimi / sowieckimi w latach 1918-1939, sprawą polską w geopolityce ZSRR (jako kontynuacji geopolityki rosyjskiej przed 1917 r.) w latach 1939-1945, historią Polski pod hegemonią sowiecką w latach 1944-1989, w tym okupacyjnym charakterem stacjonowania Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej i rolę Układu Warszawskiego, jako zinstytucjonalizowanym nadzorem geopolitycznej i wojskowej kontroli sowieckiej nad Polską oraz innymi państwami tego regionu Europy w okresie powojennym. Publikacje z tego zakresu wydane zostały w latach 2000-2016:

[2000 a; 2000 b; 2000 c; 2000 d;

2002 a;

2003 a;
2011 g;
2013 a; 2013 b;
2014 c;
2016 h]

Obszar badań, związanych ze stacjonowaniem na obszarze Polski jednostek Armii Czerwonej / Radzieckiej otwierają dwa artykuły oraz monografia podoktorska 2003a (doktorat obroniony w 1999r.). Publikacje te dotyczą Pomorza Gdańskiego, jak i tego województwa. Dwa artykuły dotyczą stacjonowania wojsk sowieckich na obszarze Pomorza Zachodniego – w pierwszym opisałem problemy związane ze stacjonowaniem jednostek Armii Czerwonej / Radzieckiej w Szczecinie (Stettin), natomiast w kolejnym w Choszcznie (Arnswalde) i powiecie choszczeńskim.

Istotną częścią obszaru badawczego jest też postawa „czynników sowieckich”, w tym również Armii Czerwonej / Radzieckiej oraz służb specjalnych: NKWD, GRU, Smierszu, a następnie KGB – zarówno wobec przejawów antysowieckiej walki zbrojnej w latach 1939-1941 i po 1944 r., jak i cywilnego oporu społecznego do 1989 r. W tej tematyce prezentuję trzy artykuły, które są wynikiem przeprowadzonych badań. Poniżej prezentuję spis publikacji, które zaliczam do osiągnięć naukowych, a w dalszej części krótkie opisy treści.

Spis prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego:

1. G. Baziur, [2014 a], *Między internacjonalizmem a wielkomadziaryzmem. Geopolityka światowej rewolucji a obszar węgiersko-słowacki w latach 1918-1920 w świetle źródeł polskiej proweniencji i polskiej historiografii*, Częstochowa 2014, s. 362.
2. G. Baziur, [2015 a]; *Między federalizmem a wspólnotą państwową: narody Austro-Węgier wobec rozpadu dualistycznej monarchii habsburskiej w latach 1918-1919*, „Przegląd Geopolityczny”, 2015, T. 11, s. 55-78.
3. G. Baziur, [2015 b], *Idee i czyny: Węgierska Republika Rad 1919 r. jako przykład totalitarnego reżimu rewolucyjnego*, „Przegląd Geopolityczny”, 2015, nr 12, s. 53-76.
4. G. Baziur, [2016 e], *Kwestia słowacka a polityka narodowościowa Królestwa Węgier*, „Atheneum. Polskie Studia Politologiczne” vol. 50/2016. s. 158-174.
5. G. Baziur [2014 d], *Od rosyjskich projektów Federacji Słowiańskiej do utworzenia sowieckiego imperium zewnętrznego. Region Europy Środkowej w geopolitycznych planach*

Rosji i ZSRR – próba porównania celów rosyjskiej i sowieckiej polityki imperialnej, „Europa Środkowa / Central Europe 2014, T. I, s. 18-30.

6. G. Baziur [2014 h], „Doktryna ograniczonej suwerenności”, jako „uzasadnienie” geopolitycznej i wojskowej „obrony” sowieckiej strefy wpływów w Europie Środkowej na przykładzie „Praskiej Wiosny” w Czechosłowacji w 1968 r., w: L. Sykulski (red.), „Studia nad rosyjską geopolityką”, Częstochowa, Polskie Towarzystwo Geopolityczne 2014, s. 25-46.

7. G. Baziur [2015 f], „Wojna buntownicza” jako „wojna specjalnego znaczenia” – czy jest to novum na polu walki? Próba porównania historycznego na przykładzie Koliwsczyzny”, w: M. Kopczewski, A. Kurkiewicz, S. Mikołajczak, S. (red.), *Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem. Jednostki, grupy, społeczeństwa*, Poznań, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa 2015, T. 2, s. 703-714.

8. G. Baziur [2014 e], „Разом нас багато, нас не подолати”. Geopolityczna rywalizacja polsko-rosyjska o Ukrainę w okresie Pomarańczowej Rewolucji i po jej zakończeniu, „Przegląd Geopolityczny” 2014, T. 7, s. 129-148.

9. G. Baziur [2014 g], *Kryzys we wschodniej Ukrainie a geopolityczne położenie Polski i państw Międzymorza*, In: *Актуальні проблеми міжнародних відносин: політичні, економічні, правові аспекти. Збірник матеріалів IV щорічної науково-практичної конференції, 23-24 жовтня 2014 року*, Lwów 2014, s. 118-133.

10. G. Baziur [2015 c], *Rosyjskie teorie „wojen informacyjnych” a kwestia niepodległości Ukrainy w świetle infoagresji rosyjskiej w 2014 r. – wybrane problemy*, In: *Сучасні тенденції міжнародних відносин: політика, економіка, право ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ за матеріалами IV щорічної міжнародної науково-практичної конференції: Трансформаційні процеси в сучасній системі міжнародних відносин 15 лютого 2015 року*, Львів 2015, s. 49-73.

11. G. Baziur [2017 b], *Ukraina i Polska wobec rosyjskiego zagrożenia wojną informacyjną w latach 2004-2014 r. – wybrane problemy*, w: G. Baziur, P. Skorut (red.), *Obszar Europy Środkowej w geopolityce mocarstw od Mitteleuropy do integracji europejskiej*, Oświęcim, Wydawnictwo PWSZ w Oświęcimiu 2017, s. 9-42.

12. G. Baziur [2016 b], *Antypaństwowa działalność komunistyczna na Kresach Wschodnich II RP, jako ówczesna forma terroru i geopolitycznej destabilizacji*, „Przegląd Geopolityczny” 2016, T. 16, s. 138-155.

13. G. Baziur [2016 f], *Komunistyczna Partia Polski i Partia „Zmiana” jako ośrodki sowieckiej i rosyjskiej dywersji i agentury wpływu w II i III Rzeczypospolitej*, „Przegląd Geopolityczny” 2016, T. 18, 2016, s. 149-161.
14. G. Baziur [2016 g], „*Divide et impera*”. *Polsko-białoruski konflikt narodowościowy wokół Związku Polaków na Białorusi*, „Europa Środkowa / Central Europe” 2016, T. 5, s. 214-224.
15. G. Baziur [2014 f], *Imperia restituta? Cele regionalnej geopolityki Federacji Rosyjskiej na obszarze Kaukazu i Międzymorza w latach 1992-2010 i ich reperkusje – wybrane przykłady*, „Przegląd Geopolityczny” 2014, T. 8, s. 123-148.
16. G. Baziur, P. Skorut [2011 d], *Region Kaukazu północnego w geopolityce Rosji na przykładzie wojny czeczeńskiej*, w: *Racja stanu. Studia i Materiały*, 2011 nr 1 [9], Wrocław 2011, s. 47-77.
17. G. Baziur [2015 d], *Region Kaukazu Południowego w geopolitycznych rachubach Federacji Rosyjskiej i państw ościennych po 1991 r.*, portal Academia 26 [online] – https://www.academia.edu/8366946/Doc.dr_Grzegorz_Baziur
18. G. Baziur [2016 j], *Rola separatyzmów południowo-kaukaskich w geopolityce Federacji Rosyjskiej na przykładzie konfliktu karabachskiego i południowo-osetyjskiego (A role of southern-caucasian national separatism in the geopolitics of the Russian Federation on the example of the Nagorno–Karabakh and South–Ossetian conflict)*, „KAVKAZ – PRZESZŁOŚĆ – TERAŹNIEJSZOŚĆ – PRZYSZŁOŚĆ” 2016, nr 2, s. 185-200.
19. G. Baziur [2017 a], *Biały Orzeł i Złota Chryzantema. Współpraca polsko-japońska: mit czy możliwość lub konieczność dziejowa? – wybrane aspekty*, „Politeja” 2017, nr 46, s. 307-327.
20. G. Baziur [2018 a], *Trójmorze jako koncepcja bezpieczeństwa i rozwoju ekonomicznego Europy Wschodniej*, „Przegląd Geopolityczny” 2018, T. 23, s. 24-38.
21. G. Baziur [2015 h], *The impact of Macedonia on the geopolitical situation of the Balkan States in view of its accession to the euro-atlantic structures (1991-2013) – selected problems*, in: *Modern social and educational challenges and phenomena. Polish and Macedonian perspective*, ed. Michał Szyszka, Łukasz Tomczyk, Valentina Gulevska, Dobri Petrovski, Cracow – Bitola (Битола) 2015, s. 6-34.
22. G. Baziur [2011 e], „*Rycerze Bushido*”: *japońskie zbrodnie wojenne na Dalekim Wschodzie na przykładzie działań żandarmerii wojskowej Kempeitai w latach 1931-1945*, w: W. Stankowski, K. Żarna (red.), *Wokół naruszeń praw człowieka*, Oświęcim 2011, s. 13-24.

23. G. Baziur, P. Skorut [2016 d], *Ludobójstwo jako narzędzie zachowania bezpieczeństwa władzy i ustroju w państwach totalitarnych na przykładzie Hołodomoru i Holokaustu*, w: M. Malczyńska-Biały, G. Pawlikowski, K. Żarna (red.), *Zjawisko ludobójstwa w XX i XXI wieku*, Rzeszów 2016, s. 36-63.
24. G. Baziur [2014 j], *Od komunistycznego terroru do zwycięstwa prawdy. Doświadczenia Kościoła Greckokatolickiego w Polsce i na Słowacji – próba porównania*, In: „*Historia Ecclesiastica*”, V, 2014, č. 1, s. 135-155.
25. G. Baziur [2014 I], *Komuniści wobec katolickich organizacji młodzieżowych w Archidiecezji Krakowskiej w latach 1945-1956*, In: „*Historia Ecclesiastica*”, V, 2014, č. 2, s. 129-155.
26. G. Baziur [2002 b], *Od „normalizacji” do referendum. Sytuacja społeczno-polityczna w Nowej Hucie w latach 1983-1987*, w: R. Terlecki (red.), *Nowa Huta – miasto walki i pracy. Zeszyty z serii „Konferencje IPN”*, Kraków 2002, s. 104-115.
27. G. Baziur [2009 a], *Niepodległościowa myśl polityczna środowisk piłsudczykowskich na przykładzie Konfederacji Polski Niepodległej w latach 1979-1989*, w: B. Grott (red.), *Piłsudczycy i narodowcy a niepodległość Polski*, Oświęcim, Wydawnictwo PWSZ w Oświęcimiu 2009, s. 311-334.
28. G. Baziur [2015 e], *„Jesień Ludów” 1989 roku w aspekcie geopolitycznym. Casus Polski*, „*Europa Środkowa / Central Europe*” 2015, T. 4, s. 32-46.
29. G. Baziur [2000 b], *Represje sowieckiego i polskiego aparatu bezpieczeństwa wobec polskiego podziemia niepodległościowego w województwach: gdańskim i bydgoskim w latach 1945-1948*, „*Teki Gdańskie*”, T. II, Oddział Pomorski Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”, Gdańsk 2000, s. 105-125.
30. G. Baziur [2000 d], *Wpływ stacjonujących jednostek Armii Radzieckiej na sytuację społeczno-polityczną i ekonomiczną województwa gdańskiego w latach 1945-1947. Próba oceny historycznej*, „*Rocznik Gdański*” 2000, t. 60, z. 2, s. 31-52.
31. G. Baziur [2003 a], *Armia Czerwona na Pomorzu Gdańskim w latach 1945-1947*, Warszawa 2003, Instytut Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Seria „Monografie”, t. 4, s. 324.
32. G. Baziur [2000 c], *Stacjonowanie jednostek Armii Radzieckiej w Szczecinie w latach 1945-1992 na tle ogólnej sytuacji geopolitycznej Polski powojennej*, „*Przegląd Zachodniopomorski*” R. 2000, t. 15, z. 4, s. 177-209.

33. G. Baziur [2016 h], *Między niemieckim Arnswalde a polskim Choszcznem: Armia Czerwona w Choszcznie i powiecie choszczeńskim*, „Studia Zachodnie” 2016, T. 18, s. 157-176.
34. G. Baziur [2002 a], *Działalność sowieckich służb specjalnych i Głównego Zarządu Informacji Wojskowej w szeregach Polskiej Marynarki Wojennej na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1945-1956*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2002, nr 2, s. 66-92.
35. G. Baziur [2013 a], *Zwalczanie polskiego podziemia niepodległościowego na Kresach Wschodnich przez władze sowieckie w latach 1939-1941*, w: A. Jach (red.), *Rosyjskie siły zbrojne. Aspekty wewnętrzne i kontekst polski*, Kraków 2013, s. 23-48.
36. G. Baziur [2013 b], *„Precz z sowiecką okupacją!”. Konfederacja Polski Niepodległej wobec stacjonujących w Polsce oddziałów PGWAR w latach 1979-1990 – casus Legnicy na tle ogólnopolskim*, w: S. Dąbrowski, K. Jaworska, W.W. Szetelnicki (red.), *Wojska radzieckie w Polsce 1939-1993*, Legnica 2013, s. 387-415.
37. G. Baziur [2014 c], *„Wejść – nie wejść?” Północna Grupa Wojsk Armii Radzieckiej wobec „Solidarności” w kontekście „ochrony” interesów geopolitycznych ZSSR w PRL w latach 1980-1982*, w: K. Filip, M. Golon (red.), *Armia Czerwona / Radziecka w Polsce w latach 1944-1993. Studia i szkice*, Borne Sulinowo-Bydgoszcz-Gdańsk 2014, s. 186-220.
38. G. Baziur [2011 g], *„Sowieci do domu!”. Kwestia stacjonowania w Polsce oddziałów Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej w polityce władz III Rzeczypospolitej w latach 1989-1993*, w: E. Krasucki, T. Sikorski, A. Szczepańska (red.), *Oblicza polskiej modernizacji. Próba bilansu transformacji systemowej III Rzeczypospolitej*, Toruń 2011, s. 465-481.

Część opisowa prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego:

Ad. 1 [2014 a] Publikacja *Między internacjonalizmem a wielkomadziaryzmem. Geopolityka światowej rewolucji a obszar węgiersko-słowacki w latach 1918-1920 w świetle źródeł polskiej proweniencji i polskiej historiografii*, Częstochowa 2014, została wydana pod patronatem naukowym Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego, Instytutu Geopolityki w Częstochowie i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. W opracowaniu opisałem dzieje Węgierskiej Republiki Rad, który to twór polityczny istniał na Węgrzech w okresie od 21 marca do 2 sierpnia 1919 r., oraz efemerydy politycznej, jaką była proklamowana w Preszowie 16 czerwca 1919 r. Słowacka Republika Rad, która istniała we wschodniej części Słowacji i na Rusi Podkarpackiej do 1 lipca tego roku i była częścią planu odtworzenia Wielkich Węgier w granicach z 1914 r. W niniejszym

opracowaniu opisałem sytuację społeczno-polityczną, istniejącą w Preszowie od jego zajęcia przez oddziały czechosłowackie w grudniu 1918 r., do wycofania ich 8 czerwca 1919 r., a następnie powrotu na teren całej żupy administracji czechosłowackiej 5 lipca 1919 r., po wycofaniu się Węgierskiej Armii Czerwonej w nocy z 30 czerwca na 1 lipca 1919 r.

Wydarzenia, które miały miejsce 1919 r. na Węgrzech i Słowacji były wynikiem sytuacji powstałej w krajach Korony Św. Stefana, czyli ziem węgierskich po zakończeniu pierwszej wojny światowej i rozpadzie Austro-Węgier w 1918 r. Na przełomie lat 1918-1919 na Węgry dotarli też komuniści węgierscy pod przywództwem Béli Kuna, zadeklarowani zwolennicy przewrotu komunistycznego w Rosji, do którego doszło w listopadzie 1917 r., jak dyktatury proletariatu, którzy w marcu 1919 r. bezkrwawo przejęli władzę w Budapeszcie. Ich krwawe rządy wywarły wpływ na społeczeństwa Węgier, Słowacji i Rusi Podkarpackiej.

Monograficzne opracowanie wspomnianych wydarzeń historycznych jest istotne w czasach obecnych, wobec odradzających się idei i ruchów posttotalitarnych, jak nacjonalizm, neonazizm i komunizm.

Wydarzenia opisane w monografii mają głównie znaczenie historyczne, choć wplatają się weń również wątki politologiczne, głównie idea światowej rewolucji socjalistycznej, jak i geopolitycznej w postaci rewolucyjnej wojny Węgier z Czechosłowacją i Rumunią, rewolucji niemieckiej lat 1918-1919 i wojny polsko-bolszewickiej 1919-1920 r. Ważną kwestią jest specyficzne rozumienie przez komunistyczne władze węgierskiej idei internacjonalizmu w kontekście rewolucyjnej wojny przeciwko Czechosłowacji i Rumunii, celem której było odzyskanie przez rewolucyjne Węgry ziem zamieszkałych przez ludność węgierską w Krajach Zabrzanych po 1918 r., szczególnie na Słowacji, Rusi Podkarpackiej w Siedmiogrodzie i Banacie. Taka jest zresztą idea tej monografii, w której ukazuję interesujące współistnienie komunistycznego internacjonalizmu z wielkomadziaryzmem węgierskim, ideą, która przez całe dziesięciolecie służyła rządowi w Budapeszcie do ucisku narodowościowego i przymusowej wręcz asymilacji narodów niemadziarskich: Słowaków, Słoweńców i żyjących w Siedmiogrodzie Rumunów. W tym kontekście piszę też o kwestiach świadomości narodowej budzącej się wśród narodów niemadziarskich w XIX i XX w., która była formą ich obrony przeciw polityce madziaryzacji do 1918 r., a w latach 1920-1938 czechosłowakizmu przez kolejne rządy Czechosłowacji.

W monografii omówiłem przyczyny, przebieg i ostateczne skutki rewolucji komunistycznej na Węgrzech i Słowacji w 1919 r. oraz ich tło historyczne. Rewolucja komunistyczna na Węgrzech wpisywała się w ideę *permanentnej rewolucji*, której prekursorami byli Karol Marks i Fryderyk Engels, którzy pojmowali ją, jako ciągły proces

rewolucyjny, w wyniku którego proletariat Europy Zachodniej sukcesywnie miał obalić rządy burżuazyjne – jak określali władze państw zachodnich marksiści. Po śmierci twórców socjalizmu naukowego ich kontynuatorami byli rewolucjoniści niemieccy: Aleksander Helphand vel Parvus, Róża Luksemburg, Karl Kautsky, czy Franz Mehring, a na grunt rosyjski przenieśli ją Lew Trocki (Lejba Bronstein), który w 1918 r. przekonał do niej również przywódcę Rosji Sowieckiej, Włodzimierza Uljanowa-Lenina. Ideę *permanentnej rewolucji* Helphanda bolszewicy określili mianem *światowej rewolucji socjalistycznej*. Kraje i społeczeństwa, które zetknęły się z bolszewizmem w praktyce – jak np. Węgry i Słowacja w 1919, a Polska w latach 1919-1920 nie miały złudzeń, co do rzeczywistych i zbrodniczych intencji komunistów rosyjskich, którzy podjęli praktyczną jej realizację w Europie: w latach 1918-1920 w pokonanych w pierwszej wojnie światowej Niemczech, w 1919 r. na Węgrzech, a w latach 1919-1920 przeciwko Polsce, po której pokonaniu bolszewicy zamierzali wyruszyć na podbój Europy, w celu „wyzwolenia uciskanego proletariatu”.

Komuniści wszędzie też zwalczali patriotyzm, jako *nacjonalizm* – w ich rozumieniu – i *antysemityzm*, głównie w rozumieniu komunistów żydowskich, którzy wszak odwoływali się do zasady internacjonalizmu. Mimo całego zła, jakie wynikło i wynika z antysemityzmu, w 1919 r. był on obecny w Europie. Jego wzrost generował również fakt, że u steru ruchów rewolucyjnych lat 1917-1919 w Rosji, w Niemczech, i na Węgrzech stanęło wielu komunistów pochodzenia żydowskiego, łudzonych wizją idealnej równości społecznej. Szukali oni w ideologii marksistowskiej antidotum na antysemityzm, występujący w wielu krajach Europy, tym bardziej, że program komunistów zakładał zwalczanie antysemityzmu, jako części ideologii nacjonalistycznej i – przynajmniej do połowy lat trzydziestych XX wieku władze sowieckie prowadziły z nim walkę, a sytuacja w tej mierze zaczęła się zmieniać dopiero w okresie politycznego zbliżenia ZSRR z III Rzeszą Niemiecką, w latach 1938-1939.

Przygotowując niniejszą rozprawę naukową, w znacznej mierze korzystałem ze źródeł opublikowanych i literatury dotyczącej tematu. Wykorzystałem również akta dotyczące tego tematu, zgromadzone w Archiwum Akt Nowych w Warszawie, w zespołach: Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Instytucji Wojskowych z lat 1918-1920. Z kolei w zbiorach akt w Archiwum Państwowym w Krakowie przeprowadziłem kwerendę źródłową w aktach policyjnych z lat 1918-1919, które głównie dotyczą sytuacji społeczno-politycznej w województwie krakowskim, w tym działalności Komunistycznej Partii Robotniczej Polski, traktowanej przez władze polskie, Policję Państwową, jak i służby specjalne RP, jako ugrupowanie antypaństwowe.

Kwerendą źródłową objąłem również archiwa słowackie i czeskie. W Archiwum Państwowym w Preszowie udało się dotrzeć do zdjęć i pism z okresu pobytu na Słowacji i Rusi Zakarpackiej wojsk Węgierskiej Armii Czerwonej, w Archiwum Państwowym w Koszycach do akt sprawy jednego z członków Dyrektorium i Rady Delegatów Robotniczych, Rolniczych i Żołnierskich w Preszowie, Gustáva Fleischera i spisów żupana Żupy Šarišskej z lat 1919-1920, Pavla Fábry'go. Z kolei w Słowackim Archiwum Narodowym w Bratysławie Autor objął badaniami zespół akt *Robotnícke hnutie a sociálna demokracia na Slovensku 1919*. W Wojskowym Archiwum Historycznym w Bratysławie badałem dokumenty i sprawozdania jednostek czechosłowackiej Policji Wojskowej w Koszycach i Trnawie. Wśród nich na uwagę zasługują protokoły przesłuchań świadków działalności komunistycznej oraz korespondencja urzędowa, w tym listy osób internowanych za wystąpienia antypaństwowe zarówno przed, jak i w trakcie walk w Słowacji w 1919 r. W Czeskim Archiwum Narodowym w Pradze kwerendą objąłem Prezydium Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Czechosłowackiej w latach 1919-1920, gdzie zachowały się sprawozdania o sytuacji społeczno-politycznej na Słowacji w tym okresie.

Na temat komunistycznej rewolucji 1919 r. na Węgrzech ukazały się w tym kraju różne publikacje naukowe, wspomnienia i przyczynki, choć nie zawsze odzwierciedlały one w obiektywny sposób faktyczny przebieg omawianych wydarzeń. Z kolei w Polsce, ze względów ideologicznych ich liczba była stosunkowo niewielka, ze względu na to, że w polskiej historiografii przeważały ze zrozumiałych względów publikacje na temat *Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w Rosji* oraz w innych krajach bloku sowieckiego. Drugim powodem był duży udział i rola w rewolucji węgierskiej komunistów żydowskich, o czym w powojennym ruchu komunistycznym nie pisano ze względów politycznych, nie chcąc generować zarzutów o antysemityzm ze strony wielu środowisk żydowskich na świecie. Po upadku systemu komunistycznego w krajach bloku sowieckiego w 1989 r. historycy z tych krajów mogli bez przeszkód prowadzić badania naukowe na temat rewolucji komunistycznej w 1919 r. na Węgrzech i Słowacji.

Jako tekst źródłowy, w powojennej Polsce zostały wydane przemówienia i teksty przywódcy rewolucji węgierskiej 1919 r., Béli Kuna. W powojennej Polsce, zniewolonej przez ZSRR o wydarzeniach tych pisał Karol Mórański, zaś po 1989 r. pojawiły się prace Lecha Kościelaka, Jerzego Tomaszewskiego, a na Słowacji Magdaleny Vášáryovej.

W nurt problematyki wpisuje się również znacznie wcześniej wydana praca Antoniego Czubińskiego, w której autor opisał *wrzenie rewolucyjne* w wielu krajach Europy w latach 1917-1921 za sprawą działalności agentów Rosji Sowieckiej, jej dyplomacji i funkcjonariuszy

Kominternu. Przewrót bolszewicki w Piotrogradzie odbił się szerokim rezonansem w całej Europie. Od początku 1918 r. narastały również radykalne wystąpienia społeczne, a w wielu krajach panowały wręcz probolszewickie nastroje. Nie brakowało tam również zwolenników marksizmu, gotowych wprowadzać w życie jego totalitarną utopię.

Podczas prowadzonych badań wykorzystałem różne metody badawcze, które służą do charakteryzowania procesów historycznych, społeczno-politycznych i geopolitycznych, jak np. wojny i rewolucje społeczne – takie procesy miały też miejsce na Węgrzech i Słowacji w okresie od marca do sierpnia 1919 r. Należą do nich historyczne metody badawcze – tzw. przednaukowe, jak i naukowe. W pierwszej grupie można wyróżnić dwie metody:

- opisową, w której scharakteryzowałem wydarzenia związane z rewolucją komunistyczną na Węgrzech i inwazją Węgierskiej Armii Czerwonej na Czechosłowację w 1919 r. zgodnie z kolejnością chronologiczną;
- synchronistyczną, zgodnie z którą przedstawiłem równocześnie zdarzenia dziejące się w różnych miejscach: Budapeszcie, Preszowie, Koszycach, Pradze.

W drugiej grupie metod wykorzystałem następujące metody:

- filologiczną, zgodnie z którą analizowałem źródła historyczne w Archiwum Państwowym w Krakowie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie oraz w Czeskim Archiwum Narodowym w Pradze, jak również w Słowackim Archiwum Narodowym i Wojskowym Archiwum Historycznym w Bratysławie, oraz w archiwach preszowskim i koszycyckim;
- statystyczną, która pozwoliła ustalić tożsamość faktów oraz wyjaśnić ich związki. Zanim jednak można było to ustalić, przeprowadziłem krytykę źródeł, oraz szacunkowe obliczenia, które dotyczyły np. strat, które powstały podczas krótkiej okupacji węgierskiej wschodniej części Słowacji.
- geograficzną, dzięki której opisałem sytuację społeczno-polityczną i ekonomiczną różnych grup zawodowych i wpływ ich położenia na udział w wydarzeniach rewolucji komunistycznej na Węgrzech w 1919 r., jak i działania wojenne podczas wojny rewolucyjnej Węgierskiej Republiki Rad przeciwko Czechosłowacji i Rumunii.
- porównawczą, którą zastosowałem podczas opisywania funkcjonowania urzędów oraz sytuacji społeczno-politycznej w Preszowie w okresie między zajęciem miasta przez wojska czechosłowackie w grudniu 1918 r., a ich wycofaniem 8 czerwca 1919 r. oraz powrotem

władz czechosłowackich do miasta 5 lipca, po uprzednim odejściu oddziałów Węgierskiej Armii Czerwonej, które nastąpiło 30 czerwca 1919 r. – czym wspomniałem wyżej.

Monografia składa ze wstępu, w którym nakreśliłem problem badawczy, omawiając stan badań na temat rewolucji komunistycznej na Węgrzech i jej reperkusje na Słowacji i Rusi Zakarpackiej w Polsce i na Słowacji, a następnie z sześciu rozdziałów merytorycznych, a całość zakończyłem podsumowaniem i bibliografią.

W rozdziale pierwszym, pod tytułem: „*Geneza przewrotu bolszewickiego w Rosji w 1917 r. i geopolityka światowej rewolucji, jako asumpt do utworzenia Węgierskiej Republiki Rad*” omówiłem znaczenie pojęcia i idei *geopolityki*, ukazując głównych prekursorów zachodniej i rosyjskiej myśli geopolitycznej z okresu XIX i XX w. i ich główne prace z tej dziedziny. Oparłem się w znacznej mierze na znakomitym artykule prof. Piotra Eberhardta, poświęconym historycznym fundamentom geopolityki rosyjskiej przed 1917 r., w którą kontynuowały władze sowieckie w postaci ekspansji terytorialnej, jako ciągłość imperializmu rosyjskiego. Następnie przedstawiłem kwestie rzutujące na rozwój ruchu rewolucyjnego w Rosji, jako pierwszego kraju, w którym komunizm po 1917 r. był realizowany w praktyce, omówiłem genezę i specyfikę rosyjskiego ruchu komunistycznego, drogę komunistów do władzy w latach 1905-1917, okoliczności wyjścia Rosji z Ententy w latach 1917-1918 oraz jego skutki dla Rosji i Ententy.

W rozdziale drugim, pt.: „*Idea permanentnej rewolucji a sowiecka geopolityka światowej rewolucji proletariackiej – przykłady jej realizacji w Europie w latach 1917-1920*” opisałem zasady idei sowieckiej geopolityki „*światowej rewolucji*”. Przedstawiłem pojęcie i główne założenia wspomnianych prekursorów idei *permanentnej rewolucji*, a w ostatnim autor podał przykłady jej realizacji w Europie w latach 1917-1920.

W rozdziale trzecim: „*Kłęska wojenna Austro-Węgier i jej konsekwencje w latach 1918-1919*” omówiłem okoliczności rozpadu monarchii austro-węgierskiej jesienią 1918 r., uwzględniając czynniki zewnętrzne z przegraną wojną na czele. Równie ważne były czynniki wewnętrzne: skutki wojennego kryzysu gospodarczego w postaci inflacji, bezrobocia, protestów, które doprowadziły do wybuchu rewolucji astrów lat 1918-1919, zakończoną 21 marca 1919 r. bezkrwawym przejściem władzy przez komunistów w centralnej i wschodniej części Węgier. Kolejną kwestią była ważna sprawa czesko-słowacka. W tym kontekście opisałem działania polityczne, prowadzące do powstania Czechosłowacji, które podjęły elity obu narodów na przełomie XIX i XX w., w tym rozwój kwestii słowackiej do 1919 r.

W rozdziale czwartym, zatytułowanym: „*Powstanie Węgierskiej Republiki Rad i polityka wewnętrzna reżimu Béli Kuna*” ukazałem okoliczności powstania Węgierskiej Republiki Rad i politykę wewnętrzną władz i jej skutki dla życia codziennego społeczeństwa węgierskiego. W rozdziale omówiłem główne etapy kształtowania się i rozwoju węgierskiego ruchu komunistycznego w latach 1917-1919 w Rosji Sowieckiej i jego symbiozę z kwestią odzyskania przez socjalistyczne Węgry Ziem Zabrzanych w 1918 r. Następnie przedstawiłem okoliczności bezkrwawego przejścia władzy przez komunistów w Budapeszcie 21 marca 1919 r. i proklamowanie powstania Węgierskiej Republiki Rad, opisując dalej jej system polityczny, jego podstawy ideowe i dyktatorskie rządy Béli Kuna. Ukazałem również totalitaryzm stworzonego systemu politycznego, wyróżniając działalność organizacji, która funkcjonowała, jako *Chłopcy Lenina*, której bojówki stosowały wobec ludności węgierskiej i słowackiej klasowo-narodowy terror rewolucyjny. W tym podrozdziale opisałem stosunek Węgrów do rewolucji Kuna i ideologii komunistycznej, który można ująć, jako: od wstępnej akceptacji idei rewolucyjnej przez zmęczone walkami i przewrotami lat 1918-1919 społeczeństwo do jego oporu przeciwko komunistom w jej końcowej fazie. Niemniej ważnym był problem znacznego udziału w rewolucji komunistów żydowskich i ich wpływ na politykę rządu Kuna, stąd też opisałem istotę ideologii syjonistycznej i jej komunistyczną odmianę w postaci złudnej nadziei części środowisk żydowskich wobec idei marksistowskiej, liczących na realizację słusznej idei świata bez nacjonalizmu i antysemityzmu. W odniesieniu do wydarzeń rewolucyjnych na Węgrzech problem dotyczył zarówno udziału węgierskich Żydów we władzach WRR, jak i częstych postaw antyżydowskich w społeczeństwie węgierskim. Miały one miejsce zarówno w trakcie rewolucji, jak i po jej zakończeniu, kiedy to nacjonaści węgierscy potraktowali Żydów węgierskich według zasady odpowiedzialności zbiorowej, czyniąc z nich obywateli drugiej kategorii.

W rozdziale piątym pt.: „*Między internacjonalizmem a nacjonalizmem – obszar Słowacji w polityce władz Węgierskiej Republiki Rad*” omówiłem relacje między zasadami światowego internacjonalizmu a wielkomadziarskiego nacjonalizmu, które dotyczyły odbudowy *Wielkich Węgier* po klęsce wojennej u boku Austrii w 1918 r. Jako przykład realizacji swoiście pojętego *nacjonalistycznego internacjonalizmu*, zastosowanego przez władze WRR w polityce zagranicznej można z całą pewnością wskazać casus Słowackiej Republiki Rad. Odzyskanie Słowacji – choćby drogą wojny rewolucyjnej – dla aspiracji wielkomadziarskich mogło być kluczem do ponownego zjednoczenia Ziem Zabrzanych z krajem w ramach odbudowanych *Wielkich Węgier*. W niniejszym rozdziale podjąłem zatem próbę wyjaśnienia, na czym polegał węgierski *internacjonalizm narodowy* 1919 r., na ile idea

„Wielkich Węgier” wkomponowywała się w zasadniczy czynnik rewolucji węgierskiej i polityki narodowościowej władz Węgierskiej Republiki Rad na zajętych obszarach Słowacji i Rusi Zakarpackiej. W dalszej części rozdziału opisałem atak Węgierskiej Armii Czerwonej na Słowację i proklamowanie 16 czerwca 1919 r. Słowackiej Republiki Rad w Preszowie, oraz skutki trzytygodniowej „dyktatury proletariatu”, jak i postawę ludności węgierskiej wobec oddziałów Węgierskiej Armii Czerwonej. Rozdział kończę opisem stabilizacji politycznej na Słowacji w ramach I Republiki Czechosłowackiej po wycofaniu się z jej obszaru oddziałów węgierskich. Omówiłem w nim również istotę i problem ideologii *czechosłowakizmu*, jako podstawową wykładnię polityki narodowościowej rządu I Republiki Czechosłowackiej z lat 1920-1938. W tym kontekście ukazałem też zarówno jej głównych prekursorów czeskich, jak i oponentów słowackich, a dyskurs na ten temat toczy się do czasów obecnych, ale bardziej na płaszczyźnie naukowo-badawczej, niż w realnej rzeczywistości politycznej.

W ostatnim rozdziale – szóstym, zatytułowanym „*Państwa Ententy wobec republik rad na Węgrzech i Słowacji i okoliczności ich upadku*” opisałem antywęgierską postawę państw Ententy, i to zarówno wobec Węgierskiej Republiki Ludowej, jak władzy rad na Węgrzech i Słowacji w 1919 r. W pierwszym podrozdziale opisałem postawę Ententy wobec proklamowania Węgierskiej Republiki Rad: od wrogości politycznej do interwencji wojskowej, której celem była likwidacja dyktatury komunistycznej na Węgrzech. Wspomniałem również o istotnej roli ośrodka węgierskiej emigracji antykomunistycznej w Wiedniu, której członkowie utworzyli w kwietniu 1919 r. Węgierski Komitet Antybolszewicki w celu udzielenia pomocy oddziałom Armii Narodowej podczas likwidacji rewolucji komunistycznej na przełomie lipca i sierpnia 1919 r. W kolejnym podrozdziale omówiłem sytuację społeczno-polityczną, istniejącą na Węgrzech po zdławieniu rewolucji, przedstawiłem główne etapy odbudowy monarchii w formule regencji, a także problemy ze stabilizacją systemu politycznego pod rządami admirała Mikłosa Horthy`ego.

Ostatni wątek dotyczy postawy Polski i Polaków wobec rewolucji węgierskiej 1919 r. Na podstawie przeprowadzonych badań ukazałem dwie zasadnicze postawy: akceptację dyktatury Kuna i jej wsparcie przez komunistów i lewicowych socjalistów polskich, którzy jako ochotnicy walczyli po stronie Béli Kuna i oficjalne stosunki polsko-węgierskie, w których oba państwa nie akceptowały rewolucji. W związku z tym omówiłem ważną kwestię węgierskiej pomocy dla Polski samotnie walczącej z Armią Czerwoną w 1920 r., która – chociaż była skromna – również przyczyniła się do ocalenia niepodległości Polski. Z perspektywy Węgier, które rok wcześniej przekonały się, co oznacza *władza rad* ocalenie Polski było też zabezpieczeniem niepodległości Węgier, które same obawiały się po raz wtóry

powtórzenia sytuacji istniejącej podczas krwawej dyktatury reżimu Béli Kuna i władzy Węgierskiej Republiki Rad.

Dyktatura komunistyczna B. Kuna przetrwała zaledwie 133 dni, ale towarzyszący jej radykalizm społeczny, bezwzględność i okrutny terror odcisnęły trwałe piętno na społeczeństwie węgierskim, które było przywiązane do wolności, przestrzegania praw obywatelskich, do tradycji i historii narodowej. Po raz drugi od 1919 r. Węgrzy udowodnili swoją wierność tym wartościom, walcząc bohatersko w obronie procesu demokratyzacji, który rozpoczął reformatorski rząd Imre Nagy'a, przeciwko reżimowi stalinowskiemu i interwencji wojsk sowieckich jesienią 1956 r. Agresja ZSRR kojarzyła się Węgrom z inwazją, podjętą przez Rosję carską w 1849 r., której wojska, dowodzone przez gen. Iwana Paskiewicza krwawo spacyfikowały wspólnie z wojskami austriackimi Powstanie Węgierskie w okresie Wiosny Ludów. Podobne doświadczenia stały się udziałem Czechów i Słowaków, którzy po przewrocie, dokonanym w lutym 1948 r. znaleźli się pod władzą partii komunistycznej. Kiedy 20 lat później, w 1968 r. domagali się wprowadzenia zasad „socjalizmu z ludzką twarzą”, ich słuszna walka o wolność, niepodległość i swobody demokratyczne została zduszona podczas interwencji zbrojnej wojsk Układu Warszawskiego, dokonanej w sierpniu 1968 r. Niestety, w tej akcji, znanej, jako operacja „Dunaj”, obok wojsk sowieckich brały też udział oddziały polskie i węgierskie, co słusznie społeczeństwo tego kraju odebrało, jako powtórzenie dramatycznych wydarzeń 1938 r.

Po 1945 r. narody Europy Środkowo-Wschodniej, nie z własnej woli, znalazły się w bloku wschodnim, na łasce i niełasce komunistycznej Rosji (ZSRR). Jednak Związek Sowiecki nie wytrzymał próby czasu i w latach 1988-1991 zaczął się rozpadać, a walka narodów ujarzmionych przez Sowietów zakończyła się zwycięstwem w 1989 r. Wówczas też historycy i politolodzy ze Słowacji, Czech, Węgier, Polski i pozostałych państw wyzwolonych spod geopolitycznej hegemonii ZSRR rozpoczęli badania nad tematami „zakazanymi” przez reżimy komunistyczne, a społeczeństwa i elity polityczne zaczęły budowę podstaw systemu demokratycznego i umacnianie powtórnie odzyskanej suwerenności, wybierając drogę w kierunku NATO i Unii Europejskiej.

Ad. 2 [2015 a] Artykuł dotyczy rozpadu Austro-Węgier jesienią 1918 r. W jego treści opisałem sytuację panującą w krajach Monarchii Habsburskiej w latach 1916-1918, tj. po śmierci cesarza Franciszka Józefa I Habsburga i koncepcje polityczne jego następcy, Karola I (a jako króla Węgier – Karola IV). Omówiłem ideę wschodniej Szwajcarii, autorstwa ministra do spraw narodowości, Oskára Jászi`ego i jego próby ratowania Austro-Węgier, przez

podjęcie rozmów politycznych w Aradzie z delegatami Rumuńskiej Rady Narodowej w sprawie pozostawienia Siedmiogrodu w granicach Węgier oraz ze Słowakami, których celem było pozostanie Słowacji w granicach tego państwa. W dalszej części artykułu opisałem okoliczności powstania Czechosłowacji i sytuację istniejącą na Słowacji podczas zajmowania jej obszaru przez wojska czechosłowackie. Tekst artykułu kończy krótkie podsumowanie z nawiązaniem do dramatycznych wydarzeń w Czechosłowacji w latach 1938-1939, jako konsekwencji błędnej polityki narodowościowej, wynikającej z przyjętej w 1920 r. koncepcji czechosłowakizmu, pod którą była ukryta forma państwowej asymilacji licznych mniejszości narodowych, zamieszkujących w tym państwie.

Ad. 3 [2015 b] W artykule opisałem sytuację wewnętrzną Węgier w czasie dyktatury komunistycznej doby Węgierskiej Republiki Rad, od marca do początku sierpnia 1919 r., uwzględniając sytuację społeczno-polityczną, politykę gospodarczą i zarządzenia władz, które doprowadziły do dezorganizacji ekonomicznej kraju, który w wyniku klęski wojennej 1918 r. i tak był już w dramatycznej sytuacji gospodarczej. Omówiłem też walkę reżimu Béli Kuna z narodową kulturą, religią i historią Węgier, a w końcowej części tekstu ukazałem żalony koniec WRR i początki rządów admirała Mikłosa Horthy'ego.

Ad. 4 [2016 e] Niniejszy artykuł dotyczy genezy słowackiej świadomości narodowej, która narodziła się w XIX w., w warunkach nasilającej się madziaryzacji narodów zamieszkujących Królestwo Węgierskie, w ramach istniejącej od 1867 r. dualistycznej Monarchii Habsburskiej. W tekście omówiłem działania elit słowackich, na tle innych narodów, których celem było przeciwstawienie się polityce władz węgierskich w Budapeszcie. Ukazałem również złożony proces kształtowania się słowackiej świadomości narodowej, rolę w tym procesie jej prekursorów, w tym Ľudovita Štúra, Jána Kollara i innych działaczy słowackich. W tekście omówiłem też współpracę Słowaków z innymi narodami niewęgierskimi w walce o swoje prawa narodowe wobec nacjonalistycznej polityki władz węgierskich, opisując m.in. genezę i okoliczności związku Słowaków z Czechami w okresie poprzedzającym wybuch pierwszej wojny światowej i w jej latach, co 28 października 1918 r. zakończyło się proklamowaniem państwa Czechów i Słowaków - Republiki Czechosłowackiej.

Ad. 5 [2014 d]. Specyfikę rosyjskiego imperializmu i jego doktryn opisałem w trzech publikacjach. W pierwszej podjąłem próbę porównania geopolitycznych planów Rosji carskiej i sowieckiej wobec Europy Środkowej, opisując idee geopolityczne na Zachodzie i w

Rosji na przełomie XIX i XX w., które odnosiły się do obszaru Europy Środkowo-Wschodniej. W tym kontekście opisałem ideę Świętej Rusi i mesjanizmu rosyjskiego, jako fundamentów polityki imperialnej, następnie omówiłem geopolityczne idee Rosji Sowieckiej / ZSRR z lat 1917-1921, jak i geopolityczne plany Stalina, dotyczące państw tego regionu Europy i ich realizację w latach wojny z Niemcami (1941-1945), której celem było „zwycięstwo nad faszyzmem, po którym w latach 1945-1949 ZSRR utworzył „imperium zewnętrzne”, które zasięgiem odpowiadało niemal identycznie carskim koncepcjom Federacji Słowiańskiej.

Ad. 6 [2014 I] W okresie zimnej wojny kolejnym rządom sowieckim zależało na jego utrzymaniu za wszelką cenę, czego przykładem była interwencja zbrojna Państw-Stron Układu Warszawskiego w 1968 r. w ówczesnej Czechosłowacji. Jeden z artykułów poświęciłem „doktrynie Breżniewa” i zagrożeniu, które niesła ona dla państw satelickich ZSRR. Samo pojęcie zostało wprowadzone do obiegu politycznego po inwazji wojsk Państw-Stron Układu Warszawskiego na Czechosłowację w 1968 r., której celem było stłumienie dążeń wolnościowo-demokratycznych Czechów i Słowaków znanych, jako „Praska Wiosna”. Omówiłem również zasadnicze etapy „Praskiej Wiosny” i skutki inwazji wojsk Państw-Stron Układu Warszawskiego w postaci oczekiwania przez 21 lat na kolejną szansę uniezależnienia się Czechosłowacji od ZSRR i budowy demokratycznego państwa.

Ad. 7 [2015 f] Nawiązując do koncepcji rosyjskich interwencji wojskowych, nie sposób nie odnieść się również do wojen *hybrydowych*, zwanych też *buntowniczymi*. W artykule opublikowanym na ten temat omówiłem historyczno-prawne podstawy geopolityki Federacji Rosyjskiej i ciągłość nostalgii za „utraconym imperium”. Jako przykład podałem obszar wschodniej Ukrainy, jako teren zbrojnego konfliktu rosyjsko-ukraińskiej od 2014 r. Działania rosyjskie określiłem mianem „wojny specjalnego znaczenia”, chociaż można też mówić o wojnie *hybrydowej* lub *buntowniczej (miałej wojnie)*. W tekście ukazałem również niebezpieczeństwa wynikające z niej dla państw sąsiednich, w tym z Europy Środkowo-Wschodniej. W tekście podjąłem też próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy ten rodzaj prowadzenia wojen jest rzeczywiście nowy w XXI wieku? W artykule ukazałem, że Rosja stosowała podobne działania już w XVIII wieku, czego przykładem był ruch znany w historii, jako *koliwyszczyna*. Zasadnicza część tekstu jest poświęcona metodzie walki znanej pod nazwą *wojny buntowniczej*, które Rosja carska, a potem Rosja Sowiecka stosowała

z powodzeniem podczas walk z Polską w XVIII wieku, jak i po odzyskaniu niepodległości i klęsce Armii Czerwonej w wojnie z Polską w latach 1920-1925 na Kresach Wschodnich.

Ad. 8 [2014 e] Zagadnieniu polsko-rosyjskiej rywalizacji na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej (Międzymorza) poświęciłem również kilka kolejnych artykułów. W pierwszym opisałem Pomarańczową Rewolucję na Ukrainie lat 2004-2005, jej przyczyny, przebieg i skutki. W tekście również zwróciłem uwagę na działania dyplomacji Polski i Unii Europejskiej oraz Rosji wokół Ukrainy. Omówiłem postawę rządu i opozycji polskiej w doprowadzeniu do powtórzenia 26 grudnia 2004 r. II tury wyborów prezydenckich, po sfałszowanych obu turach wyborów, które tym razem dały zwycięstwo kandydatowi „Naszej Ukrainy”, Wiktorowi Juszczenko. W końcowej części artykułu ukazałem dekompozycję obozu „pomarańczowych”, do której przyczyniły rosyjska wojna informacyjna i osłabianie ekonomiczne, prowadzonej przeciw Ukrainie, zakończonej w styczniu 2010 r. zwycięstwem przywódcy prorosyjskiej Partii Regionów, Wiktora Janukowycza w kolejnych wyborach prezydenckich.

Ad. 9 [2014 g] Kolejny artykuł jest próbą analizy sytuacji geopolitycznej Polski i państw Europy Środkowo-Wschodniej, powstałej wskutek kryzysu ukraińskiego i interwencji rosyjskiej na wschodzie kraju. W artykule opisałem politykę obronną i zagraniczną Polski po wybuchu 22 listopada 2013 r., rewolucji Euromajdanu na Ukrainie, a zwłaszcza, po aneksji Krymu i rozpoczęciu przez separatystów walk przeciwko Ukrainie przy wsparciu wojsk rosyjskich. Ukazałem również stosunek NATO, Unii Europejskiej, państw Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego do hybrydowej wojny ukraińsko-rosyjskiej. W końcowej części tekstu rozważyłem hipotetycznie sojusze Polski z Chinami lub Japonią, które mogłyby ewentualnie wzmocnić działania obronne NATO na wschodniej flance przed działaniami ze strony rosyjskiej.

Ad. 10 [2015 c] W 2015 r. opublikowałem na Ukrainie artykuł na temat wojen informacyjnych w świetle rosyjskich teorii prowadzenia takich działań i zagrożenia, które z nich płynie dla innych państw, wykorzystując rosyjsko-ukraińską wojnę hybrydową, której częścią jest rosyjska wojna informacyjna, zwana też infoagresją. W tekście artykułu opisałem zarówno jej teorię, jak i działania Rosji przeciw Ukrainie w latach 2013-2014, a także ich skutki w postaci wewnętrznego rozbitcia kraju, wykorzystaniem prorosyjskich rebeliantów, zarówno w czasie aneksji Krymu, jak i walk na wschodzie kraju. W podsumowaniu opisałem

istotną rolę kontrolowanych przez rząd mediów rosyjskich w wojnie informacyjnej, służących władzom rosyjskim do umacniania autorytarnego systemu rządów i państwa policyjnego.

Ad. 11 [2017 b] We wspomnianą narrację wpisuje się także kolejny artykuł poświęcony zagrożeniom bezpieczeństwa w środowisku międzynarodowym na przykładzie stosunków Polski i Ukrainy z Federacją Rosyjską, w którym opisałem neoimperialną politykę rosyjską, prowadzoną wobec Ukrainy po zwycięstwie Pomarańczowej Rewolucji, która jednak dzięki rosyjskiej kampanii dezinformacyjnej, podziałom w obozie „pomarańczowych” i wojnie gospodarczej doprowadziła do pogłębienia istniejących historycznych podziałów w społeczeństwie ukraińskim. Ważną kwestią, którą poruszyłem były relacje Rosji z Ukrainą po 2004 r. w kontekście prozachodnich dążeń Ukrainy, w tym aspiracji członkowskich do NATO i Unii Europejskiej, przy wsparciu Polski, z czym nie pogodziła się Rosja. Wojna informacyjna, prowadzona bezustannie w latach 2004-2014 była wstępem do wojny hybrydowej, podjętej przez Rosję wiosną 2014 r. w odpowiedzi na odsunięcie od władzy w trakcie Rewolucji Godności (Euromajdanu) rządzącego od 2010 r. prorosyjskiego prezydenta Wiktora Janukowycza, który miał znaczne poparcie we wschodniej, prorosyjskiej części kraju. W dalszej części omówiłem tragiczne skutki tego podziału po aneksji Krymu, wiosną 2014 r., gdy prorosyjscy separatyści, przy wsparciu wojsk rosyjskich rozpoczęli wojnę na wschodzie kraju z legalnymi władzami Ukrainy i wojskami ukraińskimi. W części odnoszącej się do relacji polsko-rosyjskich w artykule przedstawiłem wzajemne stosunki po 1989 r., szczególnie w kontekście Pomarańczowej Rewolucji lat 2004-2015, jak również polskiej polityki energetycznej, realizowanej w latach 2005-2010 przez ówczesnego prezydenta RP, Lecha Kaczyńskiego i jego współpracowników, której celem było stopniowe zwiększanie niezależności Polski i innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej od dostaw z Rosji przez dywersyfikację dostaw gazu i ropy. Owa polityka została przerwana po tragedii smoleńskiej w kwietniu 2010 r., w której zginął L. Kaczyński. Tekst jest próbą porównania metod rosyjskiej wojny informacyjnej, zastosowanych wobec Polski i Ukrainy i wsparcia tych działań przez Federację Rosyjską w obu krajach.

Ad. 12 [2016 b] Rosyjska walka informacyjna wobec Polski ma swoje korzenie historyczne, co ukazałem w kolejnym artykule, który dotyczy stosunku Rosji Sowieckiej do Polski po odzyskaniu przez nią niepodległości w 1918 r. Z punktu widzenia władz sowieckich Polska była przeszkodą w realizacji planów wspomagania ruchów rewolucyjnych w Europie, w tym w latach 1918-1919 w Niemczech. W tekście opisałem działania dywersyjno-sabotażowe,

podejmowane przez sowieckie służby specjalne po przegranej militarnie i geopolitycznie wojnie z Polską, których celem była destabilizacja sytuacji społeczno-politycznej, ekonomicznej i stosunków narodowościowych na Kresach Wschodnich RP. Zarówno kierownictwo Międzynarodówki Komunistycznej, jak i władze sowieckie dążyły przy wykorzystaniu komunistów oraz zmanipulowanej i często nieświadomej narodowo ludności białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej i żydowskiego proletariatu do wywołania rewolucji w Polsce, przy wsparciu ze strony Sowietów. W efekcie wschodnie województwa Polski miałyby zostać przyłączone do Związku Sowieckiego. Dzięki skutecznym działaniom polskiego kontrwywiadu wojskowego, Korpusu Ochrony Pogranicza, a także funkcjonariuszy Defensywy Politycznej Policji Państwowej i postawie przytłaczającej większości polskiego społeczeństwa na Kresach Wschodnich polska granica wschodnia przetrwała do ponownej agresji sowieckiej, podjętej 17 września 1939 r. przeciwko Polsce samotnie walczącej od 1 września z agresją niemiecką, w celu wsparcia niemieckiego sojusznika.

Ad. 13 [2016 f] W powyższą narrację wpisuje się kolejny tekst mojego autorstwa, który jest próbą porównania działalności dwóch partii antypolskich: Komunistycznej Partii Polski w latach 1918-1938 i powstałej w styczniu 2015 r. w Polsce prokremlowskiej Partii „Zmiana”. Jej utworzenie oznaczało pojawienie się po raz pierwszy od odzyskania w 1989 r. niepodległości i suwerenności wobec Rosji prorosyjskiego ugrupowania. W dalszej części artykułu porównałem działania „Zmiany” do istniejącej w latach 1918-1938 w konspiracji Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (od 1925 r. Komunistycznej Partii Polski), jako sowieckiej agentury w II Rzeczypospolitej. Artykuł jest próbą ukazania związków historycznych działalności KPRP / KPP z podejmowanymi przez środowisko „Zmiany” w sensie kontynuacji rosyjskiej narracji historycznej.

Ad. 14 [2016 g] Władze Federacji Rosyjskiej moderują też konflikty, które mają miejsce w państwach obszaru postsowieckiego, czego przykładem były trudne relacje polsko-białoruskie w latach 2005-2006 w kontekście walki o uznanie przez władze tego kraju legalnej działalności i władz Związku Polaków na Białorusi. W tekście omówiłem sytuację istniejącą w Białoruskiej SRR w okresie pierestrojki i odrodzenia narodowego wśród Polaków na Grodzieńszczyźnie w latach 1988-1991. W dalszej jego części opisałem działalność ZPB do 2005 r. i nieudane próby jego podporządkowania władzom białoruskim, które, nie mogąc tego uczynić doprowadziły do jego delegalizacji w 2006 r. Nieoficjalna działalność ZPB, którego nie uznają władze białoruskie trwa do dnia dzisiejszego, a jednocześnie na Białorusi legalnie

działa związek o tej samej nazwie, uznający de facto autorytarną władzę prezydenta Aleksandra Łukaszenki. W tekście przedstawiłem również próby zawarcia porozumienia między działaczami polskiej i białoruskiej opozycji politycznej w kontekście wspólnej walki przeciw A. Łukaszence. Artykuł kończę konkluzją dotyczącą perspektyw ewentualnego zwycięstwa opozycji demokratycznej na Białorusi, które stworzyłoby nową sytuację dla ZPB, dzięki czemu będzie on mógł wznowić oficjalną działalność na rzecz rozwoju polskiego życia narodowego. Jednak trudno jest przewidzieć, kiedy nastąpi polityczny przełom w tym kraju, gdzie obok poczucia praw obywatelskich wciąż jest słaba świadomość narodowa.

Ad. 15 [2014 f] Jeden z artykułów dotyczy rosyjskich zainteresowań geopolitycznych w stosunku do państw Międzymorza i Kaukazu. We wspomnianym tekście przedstawiłem wybrane aspekty geopolityki Federacji Rosyjskiej na tych obszarach, w tym postawę Polski i innych krajów regionu wobec obu wojen czeczeńskich, Pomarańczowej Rewolucji na Ukrainie, wojny rosyjsko-gruzińskiej i niektórych aspektów rosyjskiej ekspansji energetycznej w kontekście teorii państw „bliskiej zagranicy”. W temacie opisywanych problemów postawiłem m.in. pytanie o to, czym jest Międzymorze dzisiaj i jakie kraje obejmuje, natomiast w części drugiej tekstu porównałem zainteresowania rosyjskie, wynikające zarówno z historii, jak i geopolityki obszarem Kaukazu.

Ad. 16 [2011 d] Drugim regionem, gdzie Federacja Rosyjska odzyskała częściowo wpływy jest obszar Kaukazu Północnego i Południowego. Pierwszy z tekstów, napisany wspólnie z dr Pawłem Skorutem dotyczy Czeczenii. Jeśli chodzi o procentowy udział w jego przygotowaniu, to wynosi on: G. Baziur – 85 %, zaś P. Skorut – 15 %. W artykule dr Paweł Skorut ukazał rys historyczny Czeczenii i opisał jej historię pod panowaniem rosyjskim, a w jego zasadniczej części mojego autorstwa omówiłem odzyskanie niepodległości w czasie rozpadu Związku Sowieckiego w 1991 r., budowę podstaw jego państwowości, oraz stosunek rządu ZSRR, a po jego rozpadzie Federacji Rosyjskiej do tego państwa. Zasadnicza część artykułu, której też byłem autorem dotyczy wojen czeczeńskich z lat 1994-1996 i 1999-2009, w wyniku której Rosja ponownie przyłączyła Czeczenię do swojego terytorium, testując przy okazji reakcję państw zachodnich na liczne zbrodnie wojsk rosyjskich na ludności cywilnej. Ich słabość utwierdziła władze Rosji w przekonaniu, że państwa Unii Europejskiej poza „dyplomatycznymi protestami” i „oświadczeniami w sprawie...” nie odejmą żadnych, realnych działań przeciw Rosji. W efekcie tych „reakcji”, czy raczej braku ich skuteczności,

Federacja Rosyjska podjęła geopolityczną i militarną ekspansję w 2008 r. w kierunku Gruzji, a w 2014 na wschodnią Ukrainę w formie toczącej się wojny hybrydowej.

Ad. 17 [2015 d] Kolejne dwa teksty dotyczą państw Kaukazu Południowego i ich znaczenia w regionalnej geopolityce Federacji Rosyjskiej, zwłaszcza wobec faktu, że co najmniej dwa państwa tego regionu: Azerbejdżan i Gruzja starają się zacieśnić współpracę z Unią Europejską i Turcją. Rosja odbiera ową chęć zbliżenia, jako zagrożenie swojej „strefy wpływów“. W tekście opisałem taktykę Federacji Rosyjskiej wobec państw tego regionu, polegającą na rozgrywaniu narodowych konfliktów o podłożu historycznym, jak np. azersko-ormiańskiego o Górski Karabach, czy osetyjsko-gruzińskiego na swoją korzyść. Celem opisanych działań rosyjskich jest powrót Rosji na Kaukaz, zwłaszcza w sferze ekonomicznej i ponowna jego kontrola przez to państwo. W tym też celu Rosja moderuje i wykorzystuje w odpowiednich momentach, rozgrywając strony przeciwko sobie, zgodnie z imperialną zasadą: „Divide et impera“. Tekst artykułu ukazał się na stronie internetowej pod linkiem: https://www.academia.edu/8366946/Doc.dr_Grzegorz_Baziur .

Ad. 18 [2016 j] Problemy tego regionu ująłem szerzej w tekście, opublikowanym rok później w artykule, w którym omówiłem historyczną genezę, rozwój współczesnych separatyzmów narodowych na Kaukazie Południowym w postaci konfliktów zbrojnych i wrogości wobec państwa, w którym dane grupy narodowe zamieszkują. Jako przykłady, opisałem konflikty narodowościowe w Górskim Karabachu, w Osetii Południowej i Abchazji, gdzie władze Federacji Rosyjskiej moderują je na swoją korzyść, przeciwko Gruzji. Owa polityka doprowadziła do wojny obu państw w sierpniu 2008 r. Swoje rozważania kończę krótkim podsumowaniem, stawiając pytanie o dalsze perspektywy sytuacji geopolitycznej Kaukazu Południowego.

Ad. 19 [2017 a] Obawiając się imperialnej geopolityki sowieckiej / rosyjskiej państwa zagrożone jej skutkami poszukiwały sposobów obrony. Osobliwym przypadkiem była polsko-japońska współpraca wywiadowcza, skierowana przeciw Związkowi Sowieckiemu. W artykule na ten temat opisałem stosunki polsko-japońskie w ujęciu historycznym i współczesnym i różne aspekty wzajemnej współpracy: politycznej, wojskowej, gospodarczej i kulturowej. W tekście omówiłem polsko-japońską współpracę wojskową od czasów wojny rosyjsko-japońskiej do 1944 r., co jest istotne w kontekście walki obu państw podczas drugiej wojny światowej po przeciwnych stronach. Nie przeszkodziło to jednak we współpracy

wywiadowczej, ponieważ wspólnym przeciwnikiem był ZSRR. W dalszej części omówiłem odnowienie stosunków polsko-japońskich w 1957 r. i ich rozwój, w tym pozytywny stosunek władz japońskich do ruchu „Solidarności” w latach 1980-1981, jak i do walki społeczeństwa o nieodległość Polski wobec ZSRR w okresie zniewolenia, do 1989 r. Tekst kończę podsumowaniem i próbą spojrzenia na wzajemną współpracę obu krajów w czasach współczesnych.

Ad. 20 [2018 a] Tekst kolejnego artykułu traktuje na temat Inicjatywy Państw Trójmorza (IPT), zaproponowanej przez prezydentów Polski i Chorwacji w sierpniu 2016 r. na I Szczycie IPT w Dubrowniku. W tekście skupiłem się na rezultatach II Szczytu Inicjatywy, który miał miejsce w dniach 6-7 lipca 2017 r. w Warszawie, wyjaśniając genezę inicjatywy i jej główne cele, które oscylują głównie wokół kwestii społeczno-ekonomicznych, w tym rozwoju sieci transportowej dywersyfikację dostaw gazu i ropy naftowej, jako warunku sine qua non bezpieczeństwa ekonomicznego, a w dalszej perspektywie także suwerenności gospodarczej i politycznej krajów. IPT ma znaczenie zarówno w kontekście agresywnej polityki rosyjskiej na Ukrainie i kryzysu migracyjnego, który generuje rozwój terroryzmu, zwłaszcza w Europie Zachodniej. W tych okolicznościach współpraca krajów IPT w zakresie umacniania zarówno bezpieczeństwa, jak i gospodarki jest dziejową koniecznością.

Ad. 21 [2015 h] W tematykę historyczno-geopolityczną wpisuje się również artykuł dotyczący kwestii macedońskiej, jej genezy i odrodzenia narodowego w Macedonii w XIX wieku, w którym opisałem powstanie macedońskiego ruchu rewolucyjnego, walczącego o niepodległość kraju i jego ewolucję polityczną. W dalszej części omówiłem dzieje kwestii macedońskiej w okresie jugosłowiańskim, w latach 1918-1941, w okresie wojny i okupacji włosko-niemieckiej i po jej zakończeniu w strukturach państwowych Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, w latach 1945-1991. Następnie opisałem główne problemy polityki zagranicznej Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii po 1991 r. oraz stosunek do niej rządów państw sąsiednich: Albanii, Bułgarii i Grecji, a w tym kontekście problemy Macedonii z uzyskaniem członkostwa w NATO i Unii Europejskiej. W efekcie politycznej blokady, której powodem są sprawy historyczne (gwiazda Verginy), narodowościowe, językowe i ekonomiczne, kraj jest osłabiony, co może doprowadzić do jego destabilizacji, a tym samym być początkiem odrodzenia konfliktów na Bałkanach. Tekst został wydany w języku angielskim, w publikacji polsko-macedońskiej, przygotowanej przez

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i Uniwersytet św. Klemensa w Bitoli, w Macedonii.

Ad. 22 [2011 e] Przykładem zbrodni wojennych był artykuł poświęcony specyfice japońskich zbrodni wojennych w okupowanej części Chin, jak i innych państw Azji Południowo-Wschodniej w latach 1941-1945. W tekście opisałem podstawy ideologiczne militarystyki japońskiej, jego rozwój, a w kontekście zbrodni wojennych rolę japońskich służb specjalnych, w tym żandarmerii wojskowej – *Kempeitai*. W dalszej części tekstu opisałem przykłady zbrodni wojennych, których dopuścili się dowódcy i żołnierze wojsk japońskich oraz funkcjonariusze *Kempeitai*. Przedstawiłem je na przykładach masakry nankińskiej z grudnia 1937 r., oraz zbrodni dokonanych przez żołnierzy japońskich w Mandżukuo, Singapurze, na okupowanych przez wojska japońskie wyspach Pacyfiku i innych państwach Azji Południowo-Wschodniej. Omówiłem również działalność tzw. ośrodków doświadczalnych, jak np. Oddziału 731 w Harbinie, gdzie japońscy lekarze i studenci medycyny wykorzystywali aresztowanych ludzi do zbrodniczych „doświadczeń medycznych”. W zakończeniu opisałem skutki klęski wojennej Japonii w 1945 r., po której społeczeństwo wybrało ustrój demokratyczny, jako drogę dalszego rozwoju kraju.

Ad. 23 [2016 d] Wspólnie z dr Pawłem Skorutem napisaliśmy też artykuł dotyczący ludobójstwa, jako narzędzia zachowania bezpieczeństwa władzy i ustroju w państwach totalitarnych, przy czym udział procentowy wyniósł odpowiednio: G. Baziur – 70 %, P. Skorut – 30 %. W tekście ukazaliśmy powyższe kwestie na przykładach ukraińskiego Hołodomoru i niemieckiego Holokaustu – jestem autorem tej części tekstu. W wyniku Wielkiego Głodu, w latach 1932-1933 na sowieckiej Ukrainie zmarło z głodu od 7 do 10 mln ludzi, a w wyniku niemiecko-nazistowskiego Holokaustu, w okresie drugiej wojny światowej zostało wymordowanych lub zmarło z głodu 6 mln europejskich Żydów. Z kolei dr Paweł Skorut ukazał w artykule motywy tych zbrodni, narrację „*swoi-obcy*”, jak i aspekt ideologiczny w pojęciu „wroga”: klasowego – w wypadku komunistów i rasowego – narodowych socjalistów. Chcąc wymusić na obywatelach posłuszeństwo, w tym również w zakresie akceptacji ludobójstwa, zbrodnicze reżimy manipulowały zbiorowościami społecznymi, dążąc do „znieczulenia” ludzi wobec dokonywanych zbrodni (wszyscy zabijali, wykonywali rozkazy). Była to „inżynieria społeczna”, która miała stworzyć „nowego człowieka”, odpornego na humanistyczne idee, gotowego do walki z „każdym wrogiem”, który zagrozi, lub hipotetycznie może zagrozić w przyszłości reżimowi – o czym pisał P.

Skorut. W dalszej części tekstu, mojego autorstwa ukazałem przykłady zbrodni popełnionych przez komunistów na Ukrainie i nazistów w Niemczech, jak i w wielu krajach okupowanej Europy. W podsumowaniu stwierdziliśmy, że mimo ogromu śmierci i cierpień milionów osób hasło „nigdy więcej” wciąż czeka na realizację.

Ad. 24 [2014 j] W kontekst systemów totalitarnych wpisuje się również ideologia komunistyczna, na której podstawie od 1917 r. komuniści budowali ten antyludzki i ludobójczy system, który zwalczał człowieka, jego wolność słowa, myśli, religię i patriotyzm. Przykładem walki z religią, rozumianą, jako „opium dla ludu” były losy Kościoła Greckokatolickiego w Polsce i Czechosłowacji po 1945 r., które znalazły się w sowieckiej strefie wpływów, pod dyktandą komunistyczną. W jego pierwszej części opisałem na przykładzie Polski stan Kościoła Greckokatolickiego po wojnie, politykę komunistów wobec hierarchów i wiernych, represje i zepchnięcie go do pozycji niszowych, jak i pomoc ze strony Kościoła Katolickiego w latach 1945-1989, trwanie grekokatolików przy obrzędach i odrodzenie tego Kościoła w Polsce po 1989 r. Analogicznie omówiłem losy Kościoła Greckokatolickiego w Czechosłowacji, w tym represje i znaczenie Synodu Preszowskiego z 1950 r., na którym komuniści podporządkowali swojej polityce Kościół Greckokatolicki, spychając go do podziemia, w którym trwał do Praskiej Wiosny 1968 r. W wyniku zmian, które ten proces zapoczątkował nastąpiło jego ponowne odrodzenie w Czechosłowacji, chociaż główne jego ośrodki działały i nadal to czynią we wschodniej Słowacji. Na zakończenie ukazałem proces odrodzenia grekokatolików w obu krajach po załamaniu się systemu komunistycznego w 1989 r.

Ad. 25 [2014 l] Na temat komunistycznych represji wobec Kościoła Rzymskokatolickiego i jego wiernych w Polsce traktuje również kolejny artykuł, w którym opisałem działalność katolickich organizacji młodzieżowych w Archidiecezji Krakowskiej w latach 1945-1953, w okresie silnego terroru komunistycznego. W tekście ukazałem politykę komunistów wobec Kościoła, represje funkcjonariuszy Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego przeciwko akcji obronnej duchowieństwa i wiernych. W tym kontekście opisałem działalność katolickich organizacji młodzieżowych: Związku Katolickiej Młodzieży Męskiej, Żywego Różańca Dziewcząt, Chrześcijańskiego Związku Młodzieży i Sodalicii Mariańskiej Akademików, która działała w środowisku akademickim. W części końcowej opisałem likwidację tych organizacji i próby podejmowania przez nie działalności podziemnej w reakcji na ich likwidację przez władze komunistyczne.

Ad. 26 [2002 b] W 2002 r. opublikowałem artykuł naukowy, dotyczący Nowej Huty, w którym opisałem sytuację społeczno-polityczną w latach tzw. „normalizacji” sytuacji w PRL w latach 1983-1987, ukazując najpierw sytuację Nowej Huty w okresie stanu wojennego, a w zasadniczej części zająłem się czasem od zniesienia stanu wojennego w lipcu 1983 r. do przegranego przez władze komunistyczne w listopadzie 1987 r. referendum w sprawach społeczno-gospodarczych. Na tym tle omówiłem m.in. działalność opozycji i podziemnej „Solidarności” w tym mieście. W końcowej części artykułu opisałem sytuację społeczno-polityczną i ekonomiczną z wiosny 1988 r., która doprowadziła do pierwszej fali strajkowej z kwietnia-maja 1988 r. w ówczesnym Kombinate Hutniczym im. Lenina. Tekst artykułu jest przyczynkiem do dziejów Nowej Huty i Krakowa w burzliwych latach osiemdziesiątych XX w., do historii antykomunistycznego oporu społecznego w okresie podziemnej działalności „Solidarności”.

Ad. 27 [2009 a] W historii antykomunistycznego i antysowieckiego oporu społecznego ważne miejsce zajmują też dzieje i rola zawiązanej przez różne ideowo środowiska niepodległościowe w dniu 1 września 1979 r. Konfederacji Polski Niepodległej, w tym jej myśl polityczna, która ostatecznie zmaterializowała się w latach 1980-1989, w okresie „długiego marszu” polskiej opozycji do drugiej niepodległości. W artykule opisałem działalność KPN w latach 1979-1989, koncentrując się szczególnie na programie politycznym i działaniach na rzecz niepodległości Polski. W przyjętych założeniach Konfederacja odwoływała się do *idei czynu* Józefa Piłsudskiego, który marzył o Polsce, jako państwie silnym ekonomicznie i politycznie, które będzie liderem wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej, rozumianej w historycznych kategoriach *Międzymorza*. W tekście ukazałem też główne etapy działalności KPN, represje ze strony funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i kolejne procesy sądowe, a także działalność zagraniczną L. Moczulskiego na rzecz pełnej niepodległości Polski wobec Związku Sowieckiego i wycofania wojsk sowieckich z Polski. Tekst jest przyczynkiem do dziejów KPN, jako ważnego nurtu opozycji niepodległościowej w PRL.

Ad. 28 [2015 e] W wyniku walki „Solidarności” w Polsce, dążeń grup opozycyjnych w krajach satelickich Związku Sowieckiego, jak i rozkładu ZSRR w 1989 r. kraje i narody zniewolonej przez Sowietów części Europy odzyskały suwerenność wobec sowieckiego hegemonu, wchodząc na drogę budowy demokratycznego ustroju i przestrzegania praw

człowieka. Tym wydarzeniom poświęciłem kolejny tekst, który dotyczy wspomnianych wydarzeń, często określanych, jako „Jesień Ludów“, lub „Jesień Narodów“. Na tym tle ukazałem przykład geopolitycznego „przeskoku“ Polski z rozwiązanego w 1991 r. wojskowego bloku państw strefy sowieckiej – Układu Warszawskiego do Sojuszu Północnoatlantyckiego w 1999 r. W dalszej części analogicznie omówiłem drogę Polski z ze zlikwidowanej również w 1991 r. Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej do Unii Europejskiej w 2004 r. W obu wypadkach Polska musiała przejść całą procedurę traktatową, która zakończyła się pomyślną „ucieczką ze Wschodu“ i ideowym „powrotem“ do cywilizacji i kultury judeochrześcijańskiej oraz gospodarki rynkowej.

Ad. 29 [2000 b] Pierwszy artykuł poświęciłem kwestii zwalczania przez polskie i sowieckie organa bezpieczeństwa różnych organizacji podziemnych, które prowadziły na Pomorzu Gdańskim działalność zbrojną przeciwko okupacyjnym władzom i wojskom niemieckim w latach 1939-1945. W dalszej części tekstu opisałem ich zderzenie z wkraczającą na jego obszar Armią Czerwoną i sowieckimi służbami specjalnymi (NKWD, GRU, Smiersz). Na tym tle ukazałem postawy oddziałów Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, Tajnej Organizacji Wojskowej *Gryf Pomorski* oraz organizacji *Miecz i Pług* wobec wojsk sowieckich, pierwsze aresztowania i deportacje ich żołnierzy do ZSRR na przełomie lutego-marca 1945 r. Dalej omówiłem działania podziemia poakowskiego, m.in. Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość“, Eksterytorialnego Wileńskiego Okręgu AK i zgrupowania partyzanckiego, działającego w jego składzie pod dowództwem mjr. Zygmunta Szendzielarza, ps. „Łupaszko“, jego działania i dramatyczne okoliczności likwidacji przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego. W końcowej opisałem działania sowieckich i polskich organów bezpieczeństwa, podejmowane w celu zwalczania polskiego podziemia niepodległościowego na Pomorzu Gdańskim. Artykuł jest przyczynkiem do badań nad dziejami powojennej konspiracji niepodległościowej na obszarze Pomorza Gdańskiego.

Ad. 30 [2000 d] Tekst drugi traktuje na temat relacji polsko-sowieckich w latach 1944-1946, w tym zasad organizacji i roli komendantur wojennych Armii Czerwonej w ustanawianiu władzy obozu komunistycznego w Polsce, a dalsza jego część dotyczy zajęcia Pomorza Gdańskiego przez wojska II Frontu Białoruskiego w lutym-marcu 1945 r., i utworzenia 30 marca 1945 r. województwa gdańskiego. Następnie omówiłem geopolityczne, społeczno-ekonomiczne i narodowościowe konsekwencje pobytu wojsk sowieckich w tym województwie w latach 1945-1947. Odnośnie geopolityki ZSRR przedstawiłem zwalczanie

przez sowieckie i polskie służby specjalne polskiego podziemia niepodległościowego i represje podejmowane przez organa bezpieczeństwa w stosunku do ludności cywilnej w celu pacyfikacji „wrogich” – w ocenie władz – nastrojów społecznych, zwłaszcza wśród ludności kaszubskiej, jak również napływających wysiedleńców polskich z Kresów Wschodnich. Następnie opisałem politykę narodowościową komunistów, którą prowadzili zgonie z zasadą *divide et impera*, celowo antagonizując lokalne społeczeństwo i podsycając konflikty między np. Kaszubami a ludnością napływową. Ukazałem też stosunek dowódców i żołnierzy sowieckich do ludności polskiej, niemieckiej i rodzimej, który był często korzystny dla Niemców kosztem Polaków i ludności rodzimej (Kaszubów, Słowińców). Ważnym wątkiem opisanym w tekście był wpływ stacjonujących wojsk na sytuację ekonomiczną woj. gdańskiego, które traktowały jego obszar, jako część Niemiec, prowadząc w sposób zorganizowany demontaż i wywóz do ZSRR maszyn i urządzeń w partach, stoczniach i fabrykach Gdańska, Elbląga czy Tolkmicka, jako na obszarach ponemieckich, włączonych w 1945 r. do Polski. Podobnie też opisałem rabunki w zakresie gospodarki rolnej, gdzie żołnierze sowieccy demontowali i wywozili do ZSRR urządzenia i maszyny rolnicze z majątków, w których stacjonowali i z gospodarstw chłopskich, co po zawarciu odpowiednich porozumień z Tymczasowym Rządem Jedności Narodowej we wrześniu 1945 r. było już bezprawne, jednak ów proceder trwał de facto do wycofania się oddziałów z miejsca ich stacjonowania. Tekst stanowi ważny przyczynek do odkłamywania powojennych dziejów obszaru Pomorza Gdańskiego w kontekście weryfikacji spojrzenia na historię Polski w latach 1944/1945-1989. Szerzej tę problematykę omówiłem w wydanej w 2003 roku publikacji książkowej.

Ad. 31 [2003 a] Kolejną publikacją była pierwsza monografia historyczna mojego autorstwa, którą jest opracowanie na podstawie dysertacji doktorskiej. W latach 1994-1999 prowadziłem badania związane z przygotowaniem dysertacji doktorskiej, której publiczna obrona odbyła się w 1999 r., a jej pokłosiem jest wspomniane opracowanie. Książka składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów i podsumowania problemu. W poszczególnych rozdziałach opisałem konsekwencje wejścia wojsk sowieckich na obszar Pomorza Gdańskiego w lutym-marcu 1945 roku i stacjonowania na tym terenie jednostek Armii Czerwonej do 1947 r. W rozdziale pierwszym omówiłem podstawy prawne stacjonowania wojsk sowieckich w powojennej Polsce w latach 1944-1946 i problemy wynikłe podczas wytyczania granicy ze Związkiem Sowieckim na obszarze b. Prus Wschodnich. W rozdziale drugim ukazałem złożoność procesu kształtowania się administracji polskiej w województwie gdańskim i negatywny

wpływ dowódców lokalnych jednostek Armii Czerwonej na ten proces. W trzecim rozdziale opisałem rolę sowieckich komendantur wojennych oraz sowieckich i polskich służb specjalnych w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego i legalnej opozycji politycznej, szczególnie Polskiego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Pracy, oraz niemieckich grup dywersyjnych. W rozdziale czwartym omówiłem postawy dowódców i żołnierzy Armii Czerwonej / Radzieckiej wobec problemu przesiedleń ludności: wysiedleń Niemców i osadnictwa Polaków – zarówno przesiedleńców z innych rejonów Polski, jak i wysiedleńców z obszaru Kresów Wschodnich, który pozostał w granicach Związku Sowieckiego. Kolejne wątki dotyczą postaw Sowietów i polskich władz administracyjnych wobec ludności rodzimej, głównie autochtonów i społeczności kaszubskiej, w tym kwestia lojalności tych grup ludności wobec władzy komunistycznej i jej sowieckich protektorów.

Kolejne dwa rozdziały dotyczą konsekwencji stacjonowania wojsk sowieckich dla gospodarki województwa gdańskiego. Rozdział piąty dotyczy skutków zajęcia przez wojska sowieckie obiektów przemysłowych, w tym stoczni i portów, ich eksploatacji, demontażu i wywozu z nich maszyn i urządzeń w latach 1945-1946. Następnie opisałem złożony proces przekazywania tych obiektów władzom polskim na terenie kompleksu portowo-stoczniowego i przemysłowego Gdańsk-Gdynia-Elbląg oraz w pozostałych powiatach województwa gdańskiego. Uwzględniłem przy tym różnice wynikające z tego tytułu w powiatach dawnych, które 31 sierpnia 1939 r. leżały w granicach Polski i w powiatach nowych, ponemieckich, które dopiero w 1945 r. zostały włączone do Polski. W ostatnim, szóstym rozdziale omówiłem sytuację gospodarki rolnej pod władzą jednostek Armii Czerwonej. Zwróciłem szczególnie uwagę na sytuację rolnictwa po zakończeniu okupacji niemieckiej wiosną 1945 r., na rabunkową gospodarkę wojsk sowieckich w zajmowanych obiektach rolnych (majątki, gospodarstwa chłopskie, młyny, gorzelnie itp.), na brak przestrzegania przez oddziały Armii Czerwonej umów polsko-sowieckich, regulujących kwestie ich użytkowania. Jako ostatnią, omówiłem kwestię przekazywania przez jednostki sowieckie majątków i gospodarstw rolnych oraz obiektów przemysłu rolno-spożywczego polskim władzom administracyjnym, w tym trudności czynione przez Sowietów, które miały miejsce podczas procesu przekazywania ich na mocy protokołów zdawczo-odbiorczych i przejmowania przez administrację polską. Książkę kończę podsumowaniem problematyki, którą omawiam w temacie badań.

Ad. 32 [2000 c] Odnośnie Szczecina, opisałem sytuację istniejącą w tym mieście po jego zajęciu w kwietniu 1945 r. przez wojska sowieckie, oraz bardzo dramatyczne okoliczności przejęcia Szczecina od sowieckich władz wojskowych przez administrację polską. W dalszej

części zająłem się stacjonowaniem oddziałów Armii Czerwonej / Radzieckiej w mieście i relacjami między polską administracją, a dowództwem wojsk sowieckich, w tym na terenie portu szczecińskiego, gdzie w latach 1945-1955 istniała sowiecka Centralna Baza Przeładunkowa, do której władze polskie nie miały dostępu. Dzięki takiej okoliczności wojska sowieckie wywoziły przez jej teren tzw. zdobycz wojenną, i to zarówno z Polski, jak i swojej strefy okupacyjnej w Niemczech do ZSRR, a cały proceder opisałem w świetle powojennej sytuacji geopolitycznej Polski. W kolejnym wątku ukazałem rolę geopolityczną oddziałów sowieckich w Polsce, która pozwalała Sowiecom ingerować w sprawy polskie w newralgicznych momentach dziejów Polski, np. w 1956 r. i w latach 1980-1981. W tej części opisałem udział wojsk sowieckich w ćwiczeniach wojskowych, zarówno samodzielnych, jak i prowadzonych w ramach Układu Warszawskiego. Kończącą część tekstu poświęciłem okolicznościom wycofania tych oddziałów ze Szczecina w 1992 r.

Ad. 33 [2016 h] Drugi artykuł dotyczy dziejów miasta Arnswalde / Choszczna w okresie historycznego przełomu, na przełomie stycznia i lutego 1945 r. W pierwszej jego części ogólnie opisałem przebieg walk niemiecko-sowieckich o zdobycie ówczesnego Arnswalde, natomiast w drugiej sytuację istniejącą po ich zakończeniu i wejściu do miasta 23 lutego 1945 r. wojsk 61 Armii, dowodzonej przez gen. Pawła Biełowa. W tekście opisałem również początki władzy sowieckiej komendantury wojennej, demontaże i wywozy maszyn i urządzeń z zajętych obiektów gospodarczych, zarówno zakładów przemysłowych, jak i majątków, gospodarstw rolnych, torów kolejowych itp., jako „mienia trofeijnego” do ZSRR. Na tle sowieckiego rabunku gospodarczego opisałem działalność dwóch polskich Grup Operacyjnych, z których pierwsza prowadziła lustrację obiektów gospodarczych i organizowała terenowe struktury administracji, druga zaś przejmowała od sowieckich władz wojskowych de facto ograbione już zakłady przemysłowe. Na podstawie przeprowadzonych badań źródłowych wnioskuję, że w ostatniej kwestii Polacy mieli najwięcej problemów, zwłaszcza przy większych zakładach przemysłowych, zlokalizowanych w Choszcznie, Drawnie i Reczu, choć występowały one też przy przejmowaniu obiektów rolnych: majątków, gospodarstw, pól, łąk pastwisk itp. Przejęcie obiektów gospodarczych w powiecie choszczeńskim trwało od kwietnia do sierpnia 1945 r., a raport dotyczący stanu gospodarki w powiecie został sporządzony w październiku 1945 r. Sytuacja społeczno-polityczna i gospodarcza w Choszcznie i na terenie powiatu choszczeńskiego ulegała stopniowej stabilizacji dopiero po wycofaniu z końcem 1945 r. oddziałów sowieckich, wysiedleniu

ludności niemieckiej i osiedleniu na jej miejsce Polaków z Polski centralnej i wysiedleńców polskich z Kresów Wschodnich.

Ad. 34 [2002 a] Od początku instalowania komunistycznego ośrodka władzy Sowieci objęli swoją kontrolą Polskie Siły Zbrojne, czego dotyczy kolejny artykuł, w którym opisałem sytuację istniejącą w polskiej Marynarce Wojennej po 1945 r. W pierwszej części tekstu opisałem sytuację MW w latach 1945-1949, tj. od zakończenia wojny, po której okręty wróciły do kraju na „zaproszenie” władz komunistycznych, które okazało się podstępne. Oficerowie i marynarze w większości włączyli się do odbudowy szeregów Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu. W artykule omówiłem też powstanie, strukturę i rolę organów Informacji Wojska Polskiego, które działały pod kontrolą oddelegowanych oficerów sowieckich służb specjalnych oraz inwigilację środowiska oficerskiego MW w latach 1945-1956. W tekście opisałem również czystki przeprowadzone wśród kadry dowódczej, jak i aresztowania wyższych oficerów Wojska Polskiego, w dowódców Marynarki Wojennej, którzy przeszli ciężkie śledztwa w kazamatach Informacji MW, a po zakończeniu dochodzeń i wydaniu aktów oskarżenia przez prokuraturę wojskową MW odbyło się wiele procesów sądowych, podczas których sowieccy sędziowie wojskowi wielu skazali na karę śmierci, a znaczną część wyroków wykonano. W kolejnej części artykułu opisałem ponowy powrót dowódców sowieckich, których znaczna część od 1952 r. pozostała w PMW w charakterze „doradców wojskowych” przy Dowództwie MW w Gdyni i na polskich okrętach wojennych. Artykuł kończę opisem sytuacji w Marynarce Wojennej w okresie destalinizacji, na przełomie lat 1956-1957, gdy wielu dowódców i marynarzy domagało się zmian we flocie, odwołania generałów i oficerów sowieckich z Polskich Sił Zbrojnych, w tym z formacji morskich, przywrócenia polskich regulaminów i umundurowania. Ze względów geopolitycznych, tylko część tych postulatów została wprowadzona w życie. Opisane wydarzenia stanowią bolesną część historii Polski po 1945 r., a artykuł jest ważnym przyczynkiem do dziejów Polskich Sił Zbrojnych – w tym wypadku Marynarki Wojennej.

Ad. 35 [2013 a] Artykuł dotyczy tragedii polskich Kresów Wschodnich po agresji sowieckiej, podjętej przeciw Polsce na mocy tajnego protokołu do paktu Ribbentrop-Mołotow 17 września 1939 r. W pierwszej części opisałem działania wojenne i główne walki polsko-sowieckie na obszarze Kresów Wschodnich w dniach 17 września-2 października 1939 r., a w kolejnych: genezę i działania polskiego ruchu oporu na obszarze okupacji sowieckiej, które określali oni w swojej propagandzie, jako Zachodnia Białoruś (północna część Kresów Wschodnich) i

Zachodnia Ukraina (część południowa). Artykuł zakończyłem opisem działań ukraińskiego podziemia nacjonalistycznego, które jednakowo zwalczało zarówno Sowietów, jak i Polaków, w tym także antysowieckie podziemie polskie.

Ad. 36 [2013 b] W niniejszym tekście opisałem powstanie w 1979 r. Konfederacji Polski Niepodległej i jej rolę w procesie wycofania z Polski de facto okupacyjnych oddziałów Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej (PGWAR), które w latach 1945-1993 stacjonowały w wielu rejonach kraju. Jako partia antykomunistyczna KPN stanowiła narzędzie nacisku na kolejne rządy III RP w sprawie wycofania z Polski wojsk sowieckich. W artykule opisałem sytuację geopolityczną Polski po 1945 r., główne tezy programu KPN i ich ówczesną aktualność w stosunku do hegemonii sowieckiej, a po 1989 r. zaangażowanie działaczy Konfederacji, obok innych organizacji niepodległościowych, oraz samorządów miejscowości stacjonowania jednostek PGWAR w „wielki odwrót” wojsk sowieckich / rosyjskich z Polski.

Ad. 37 [2014 c] W jednym z artykułów opisałem również relacje polsko-sowieckie w latach 1980-1982, zatem w okresie rewolucji politycznej „Solidarności” i w pierwszych miesiącach obowiązywania stanu wojennego, jak i stosunek do ruchu demokratycznego jednostek Armii Radzieckiej, stacjonujących w Polsce, na tle Państw-Stron Układu Warszawskiego. Ochłodzenie relacji polsko-sowieckich było związane z powstaniem w 1980 r. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, który był pierwszym, wolnym od komunistycznej ideologii związkiem zawodowym, a zarazem masowym ruchem społecznym na rzecz uniezależnienia Polski od ZSRR. W artykule przedstawiłem stosunek ZSRR i państw bloku wschodniego do „Solidarności”, ukazując geopolityczną rolę oddziałów Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej, które w okresie powojennym stacjonowały na terytorium Polski. W artykule opisałem sytuację panującą w jednostkach PGWAR, jak i środowisku sowieckim po 1980 r., którą można określić mianem „gotowości bojowej do obrony sowieckiej strefy wpływów”. Było to związane z głównym zadaniem PGWAR, którym była obrona geopolitycznych interesów ZSRR w Polsce, jako kraju leżącego na głównej arterii komunikacyjno-strategicznej, prowadzącej na Zachód.

Ad. 38 [2011 g] Ostatni artykuł dotyczy relacji pomiędzy władzami III Rzeczypospolitej, a jednostkami Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej w latach 1989-1993, w kontekście wycofania tych ostatnich z Polski. W pierwszej części tekstu ukazałem rolę tych oddziałów,

ale główną jego część poświęciłem kwestii ich wycofywania do Związku Sowieckiego, a od 1992 r. Federacji Rosyjskiej. Uwzględniłem również czynniki geopolityczne, jak: rozwiązanie struktur Układu Warszawskiego i Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej oraz rozpad ZSRR w 1991 r. W artykule opisałem politykę rządu Tadeusza Mazowieckiego oraz stosunek przewodniczącego NSZZ „Solidarność”, a następnie prezydenta Lecha Wałęsy do problemu oddziałów PGWAR. Na tym tle ukazałem działania podjęte w latach 1990-1992 przez Konfederację Polski Niepodległej, Niezależne Zrzeszenie Studentów oraz inne środowiska antykomunistyczne i lokalne władze samorządowe w formie nacisków na władze centralne w sprawie wycofania jednostek sowieckich z Polski. Wspomniane działania doprowadziły do opuszczenia Polski przez ostatnie jednostki – wojsk już wówczas wojsk rosyjskich dokładnie w 54 rocznicę agresji sowieckiej na Polskę – 17 września 1993 r.

W ramach osiągnięcia naukowego, czyli **cyklu publikacji: Historia a geopolityka; systemy totalitarne i prawa człowieka w kontekście stosunków polsko-sowieckich / rosyjskich** wykazuję łącznie 39 pozycji, w tym monografię:

G. Baziur, [2014 a], *Między internacjonalizmem a wielkomadziaryzmem. Geopolityka światowej rewolucji a obszar węgiersko-słowacki w latach 1918-1920 w świetle źródeł polskiej proweniencji i polskiej historiografii*, Częstochowa 2014, oraz 3 artykuły, które bezpośrednio dotyczą tej monografii, oraz 34 artykuły, które pogrupowałem według następującego podziału:

a/ historia rosyjskich / sowieckich teorii geopolitycznych: **2014 a, 2014 d, 2014 l, 2015a, 2015 b, 2016e, 2015 f, 2016e;**

b/ polsko-rosyjska rywalizacja historyczno-geopolityczna na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej (Międzymorza) i polityka rosyjska wobec tego regionu Europy: **2014 e, 2014 f, 2014 g, 2015 c, 2016 b, 2016 f, 2016 g, 2017 b,**

c/ historyczny i współczesny ekspansjonizm rosyjski na obszarze Kaukazu: **2011 d, 2015 d, 2016 j;**

d/ obrona przed imperializmem rosyjskim: **2017 a, 2018 a;**

e/ historia Macedonii i jej rola w geopolityce: **2015 h;**

f/ zbrodnie wojenne i przeciwko ludzkości, systemy totalitarne i łamanie praw człowieka: **2002 b, 2009 a, 2011 e, 2014 j, 2014 l, 2015 e, 2016 d.**

- g/ Armia Czerwona w województwie gdańskim (dorobek podoktorski): **2000 b, 2000 d, 2003 a;**
- h/ Armia Czerwona w innych regionach Polski: **2000 c, 2016 h;**
- i/ Armia Czerwona i sowieckie służby specjalne wobec PSZ: **2002 a;**
- d/ Sowietci a polskie podziemie zbrojne i opór społeczny: **2013a, 2013 b, 2014 c;**
- j/ Sowietci a władze polskie po 1989 r.: **2011 g.**

Dodatkową publikacją powiązaną tematycznie z powyższymi, o czym pisałem powyżej jest monografia podoktorska: G. Baziur [**2003 a**], *Armia Czerwona na Pomorzu Gdańskim w latach 1945-1947*, Warszawa 2003.

OPIS POZOSTAŁEGO OPUBLIKOWANEGO DOROBKU NAUKOWEGO

Badania z zakresu: Antykomunistyczna konspiracja i opór społeczny wśród młodzieży w PRL w latach 1944-1956

Badania z powyższej tematyki dotyczyły historii polskiego ruchu młodzieżowego, jego znaczenia dla państwa i społeczeństwa. Prezentowane teksty dotyczą takich kwestii, jak: wyjście młodzieży z okresu okupacji niemieckiej w latach 1944-1945 i zderzenie różnych środowisk młodzieżowych z Armią Czerwoną i sowieckimi służbami specjalnymi, postawy młodzieży wobec „wyzwolicielei” i „sojuszniczej okupacji” sowieckiej w Polsce: między sprzeciwem a przystosowaniem się do życia w warunkach systemu komunistycznego (odwieczny dylemat: bić się czy nie bić?), powstania antykomunistycznych konspiracyjnych organizacji młodzieżowych w województwie krakowskim, działań podejmowanych przez ich członków i ich skutków, wreszcie przeciwdziałania im ze strony agentury i funkcjonariuszy Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego, aresztowań, śledztw i procesów sądowych. Publikacje z tego zakresu wydane w latach 2005-2015:

[2005 d;

2007 a; 2007 e;

2008 a; 2008 b; 2008 c; 2008 d; 2008 e; 2008 f; 2008 g; 2008 h; 2008 i; 2008 j;

2009 b;

2010 a;

2014 h; 2014 i;

2015 g].

Badania z zakresu: Historia ruchu harcerskiego w Polsce

Jako historyk, jak i czynny instruktor Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej zajmuję się historią i ideą wychowawczą harcerstwa w Polsce, w tym stosunku do niego innych środowisk społeczno-politycznych. Moje zainteresowania dotyczą jego powstania, rozwoju, głównych nurtów ideowych w latach 1918-1945, działalności harcerstwa w Polsce w okresie dyktatury komunistycznej, w tym działań Związku Harcerstwa Polskiego do jego likwidacji w latach 1944/1945-1950, działalności Organizacji Harcerskiej Związku Młodzieży Polskiej i Organizacji Harcerskiej Polski Ludowej, powstania i działań organizacji II konspiracji harcerskiej. Badania objęły również okres jego historii i działalności po 1956 r.: reaktywowania Związku Harcerstwa Polskiego po 1956 r. i „harcerstwa niepokornego” lat 1956-1980, działalności Kręgów Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego jako próby odzyskania ZHP dla społeczeństwa w latach 1980-1982, działalności Ruchu Harcerskiego w latach 1983-1988 i Ruchu Harcerstwa Rzeczypospolitej (1988-1989), genezy powstania Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, jego działalności i zasad wychowawczych, oraz działań skautingu rosyjskiego i Harcerstwa Polskiego na Rusi (Ukrainie) w latach 1917-1920, oraz postaci hm. Rp, Henryka Glassa, który zasłużył się we wspomnianej działalności antybolszewickiej. Publikacje z tego zakresu wydane w latach 2001-2016:

[2001 a;

2005 b; 2005 c;

2007 b; 2007 c; 2007 d; 2007 f;

2008 k; 2008 l;

2010c; 2010d;

2011 a; 2011 b; 2011 c; 2011 f;

2014 i; 2014 k;

2016 c].

INNE (teksty eksperckie, recenzje, artykuły hasłowe w słowniku, biogramy słownikowe, skrypt, redakcje). Publikacje z tego zakresu wydane w latach 2003-2017:

[2003 b; 2003 c;

2004 a;
2005 a;
2010 b;
2011 b,
2014 b,
2015 i;
2016 i; 2016 k;
2017 b, 2017 c; 2017 d.]

Opis osiągnięć naukowo-badawczych

(Na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Dz. U. nr 196, poz. 1165)

§ 3. Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta

1) w obszarze nauk humanistycznych – autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Web of Science (WoS) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH)

G. Baziur [**2000 c**], *Stacjonowanie jednostek Armii Radzieckiej w Szczecinie w latach 1945 - 1992 na tle ogólnej sytuacji geopolitycznej Polski powojennej*, „Przegląd Zachodniopomorski” R. 2000, t. 15, z. 4, s. 177-209, ISSN 0552-4245.

G. Baziur [**2000 a**], *Stacjonowanie jednostek Armii Czerwonej na terenie województwa gdańskiego w latach 1945-1947. Autoreferat pracy doktorskiej*, „Dzieje Najnowsze” 2000, nr 4, s. 161-167, ISSN 0419-8824.

G. Baziur [**2007 b**], *Konspiracyjny Związek Harcerstwa Polskiego – Polska Straż Przednia jako przykład kontynuacji walki Szarych Szeregów w latach 1945-1949*, „Dzieje Najnowsze” 2007, R. 39, z. 1, s. 61-92, ISSN 0419-8824.

G. Baziur [**2007 e**], *Konspiracyjne organizacje młodzieżowe nawiązujące do tradycji piłsudczykowskiej w województwie krakowskim (1945-1950)*, „Sowiniec” 2007, nr 30, s. 27-58, ISSN 1425-1965.

- G. Baziur [2008 b], *Działalność i likwidacja Związku Walczącej Młodzieży Polskiej / „Wolność i Sprawiedliwość” w Krakowie w latach 1950-1952*, „Sowiniec” 2008, nr 31, s. 87-107, ISSN 1425-1965.
- G. Baziur [2008 a], *Konspiracyjna organizacja studencka „Helena” 1950-1951*, „Studia Historyczne”, R. LI, 2008, z. 3-4, s. 313-324, ISSN 0025-1429.
- G. Baziur [2014 e], *„Разом нас багато, нас не подолати”. Geopolityczna rywalizacja polsko-rosyjska o Ukrainę w okresie Pomarańczowej Rewolucji i po jej zakończeniu*, „Przegląd Geopolityczny” 2014, T. 7, s. 129-148, ISSN 2080-8836.
- G. Baziur [2014 f], *Imperia restituta? Cele regionalnej geopolityki Federacji Rosyjskiej na obszarze Kaukazu i Międzymorza w latach 1992-2010 i ich reperkusje – wybrane przykłady*, „Przegląd Geopolityczny” 2014, T. 8, s. 123-148, ISSN 2080-8836.
- G. Baziur [2015 g], *Antykomunistyczna konspiracja młodzieżowa w zachodnich powiatach województwa krakowskiego w okresie stalinowskim*, „Zeszyty Historyczne WiN-u” 2015, R. XXIV (nr 41), s. 47-83, ISSN 1230-106X.
- G. Baziur [2016 h], *Między niemieckim Arnswalde a polskim Choszcznem: Armia Czerwona w Choszcznie i powiecie choszczeńskim*, „Studia Zachodnie” 2016, T. 18, s. 157-176, ISSN 1428-0663.
- G. Baziur [2016 a], *„Po katastrofie smoleńskiej”: polsko-rosyjska wojna informacyjna a geopolityka Federacji Rosyjskiej wobec Polski w latach 2010-2015*, „Przegląd Geopolityczny” 2016, T. 15, s. 135-153, ISSN 2080-8836.
- G. Baziur [2016 b], *Antypaństwowa działalność komunistyczna na Kresach Wschodnich II RP, jako ówczesna forma terroru i geopolitycznej destabilizacji*, „Przegląd Geopolityczny” 2016, T. 16, s. 138-155, ISSN 2080-8836.
- G. Baziur [2016 f], *Komunistyczna Partia Polski i Partia „Zmiana” jako ośrodki sowieckiej i rosyjskiej dywersji i agentury wpływu w II i III Rzeczypospolitej*, „Przegląd Geopolityczny” 2016, T. 18, 2016, s. 149-161, ISSN 2080-8836.
- G. Baziur [2017 a], *Biały Orzeł i Żłota Chryzantema. Współpraca polsko-japońska: mit czy możliwość lub konieczność dziejowa? – wybrane aspekty*, „Politeja” 2017, nr 46, s. 307-327, ISSN 1733-6716.
- G. Baziur [2018 a], *Trójmorze jako koncepcja bezpieczeństwa i rozwoju ekonomicznego Europy Wschodniej*, „Przegląd Geopolityczny” 2018, T. 23, s. 24-38, ISSN 2080-8836.

§ 4. Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy

1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3. dla danego obszaru wiedzy

a/ publikacje krajowe wydane w latach 2000-2016:

G. Baziur [2003 a], *Armia Czerwona na Pomorzu Gdańskim w latach 1945-1947*, Warszawa 2003, Instytut Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Seria „Monografie”, t. 4, s. 324, ISBN 83-89078-19-8. (zmodyfikowana wersja rozprawy doktorskiej).

G. Baziur R. Wcisło, [2011 a], ... *Niestrudzonych ... Droga do Orlów, II część 2001-2011*. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej. Szczęp 19 Krakowskich Drużyn Lotniczych im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, Kraków 2011, s. 1- 52, ISBN 978-83-7638-113-8. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 80 %, R. Wcisło – 20 %.

G. Baziur [2010 a], „*Wierni Polsce Niepodległej*”. *Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w województwie krakowskim w latach 1945-1956*, Kraków 2010, Księgarnia Akademicka / Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, „Biblioteka CDCN”, t. 39, s. 858, ISBN 978-83-7188-446-7.

G. Baziur [2000 b], *Represje sowieckiego i polskiego aparatu bezpieczeństwa wobec polskiego podziemia niepodległościowego w województwach: gdańskim i bydgoskim w latach 1945-1948*, „Teki Gdańskie”, T. II, Oddział Pomorski Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”, Gdańsk 2000, s. 105-125, ISSN 1509-2879.

G. Baziur [2000 d], *Wpływ stacjonujących jednostek Armii Radzieckiej na sytuację społeczno-polityczną i ekonomiczną województwa gdańskiego w latach 1945-1947. Próba oceny historycznej*, „Rocznik Gdański” 2000, t. 60, z. 2, s. 31-52, ISBN 83-87359-44-0.

G. Baziur [2002 a], *Działalność sowieckich służb specjalnych i Głównego Zarządu Informacji Wojskowej w szeregach Polskiej Marynarki Wojennej na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1945-1956*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2002, nr 2, s. 66-92, ISSN 1640-6281.

G. Baziur, P. Skorut [2011 d], *Region Kaukazu północnego w geopolityce Rosji na przykładzie wojny czeczeńskiej*, w: *Racja stanu. Studia i Materiały*, 2011 nr 1 [9], Wrocław

2011, s. 47-77, ISSN 2081-7991. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 85 %, P. Skorut – 15 %.

G. Baziur [2014 d], *Od rosyjskich projektów Federacji Słowiańskiej do utworzenia sowieckiego imperium zewnętrznego. Region Europy Środkowej w geopolitycznych planach Rosji i ZSRR – próba porównania celów rosyjskiej i sowieckiej polityki imperialnej*, „Europa Środkowa / Central Europe 2014, T. I, s. 18-30, ISBN 978-83-939443-3-0.

G. Baziur [2015 e], *„Jesień Ludów” 1989 roku w aspekcie geopolitycznym. Casus Polski*”, „Europa Środkowa / Central Europe” 2015, T. 4, s. 32-46, ISBN 978-83-939443-3-0.

G. Baziur [2016 g], *„Divide et impera”. Polsko-białoruski konflikt narodowościowy wokół Związku Polaków na Białorusi*, „Europa Środkowa / Central Europe” 2016, T. 5, s. 214-224, ISBN 978-83-939443-3-0.

G. Baziur [2014 h], *„Sowieckiemu zniewoleniu – nie!” Antykomunistyczna konspiracja młodzieżowa w Krakowskim w latach 1945-1956. Charakterystyka problemu*, „Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa” 2014, T. 10 s. 23-55, ISSN 1895-6319.

G. Baziur [2016 j], *Rola separatyzmów południowo-kaukaskich w geopolityce Federacji Rosyjskiej na przykładzie konfliktu karabachskiego i południowo-osetyjskiego (A role of southern-caucasian national separatism in the geopolitics of the Russian Federation on the example of the Nagorno-Karabakh and South-Ossetian conflict)*, „KAVKAZ – PRZESZŁOŚĆ – TERAŹNIEJSZOŚĆ – PRZYSZŁOŚĆ” 2016, nr 2, s. 185-200, ISBN 978-83-939946-3-2.

G. Baziur, P. Skorut [2016 d], *Ludobójstwo jako narzędzie zachowania bezpieczeństwa władzy i ustroju w państwach totalitarnych na przykładzie Hołodomoru i Holokaustu*, w: M. Malczyńska-Biały, G. Pawlikowski, K. Żarna (red.), *Zjawisko ludobójstwa w XX i XXI wieku*, Rzeszów 2016, s. 36-63, ISBN 978-83-7996-321-8. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 70 %, P. Skorut – 30 %.

b/ publikacje zagraniczne wydane w latach 2014-2015 na Ukrainie:

G. Baziur [2014 g], *Kryzys we wschodniej Ukrainie a geopolityczne położenie Polski i państw Międzymorza*, In: *Актуальні проблеми міжнародних відносин: політичні, економічні, правові аспекти. Збірник матеріалів IV щорічної науково-практичної конференції, 23-24 жовтня 2014 року*, Lwów 2014, s. 118-133.

G. Baziur [2014 k], *„Pełnić służbę Bogu i Polsce Niepodległej”: Henryk Glass i Harcerstwo Polskie na Ukrainie Naddnieprzańskiej wobec bolszewizmu*, In: *ВІСНИК Житомирського*

державного університету імені Івана Франка. Випуск 6 (78) Науковий журнал, заснований у серпні 1998 року (виходить шість разів на рік), Вид-во ЖДУ ім. І. Франка Житомир 2014, s. 3-8.

G. Baziur [2015 c], *Rosyjskie teorie „wojen informacyjnych” a kwestia niepodległości Ukrainy w świetle infoagresji rosyjskiej w 2014 r. – wybrane problemy*, In: Сучасні тенденції міжнародних відносин: політика, економіка, право ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ за матеріалами IV щорічної міжнародної науково-практичної конференції: Трансформаційні процеси в сучасній системі міжнародних відносин 15 лютого 2015 року, Львів 2015, s. 49-73.

c/ publikacje zagraniczne w latach 2014-2016 na Słowacji:

G. Baziur [2014 i], *Against “badenpowellism”: communists and ZHP in Kraków voivodeship in the years 1945-1948*, In: *Notitiae historiae ecclesiasticae*, Katolícka univerzita v Ružomberku, 2014, č. 2, s. 110-120, ISBN 13338-9572.

G. Baziur [2014 j], *Od komunistycznego terroru do zwycięstwa prawdy. Doświadczenia Kościoła Greckokatolickiego w Polsce i na Słowacji – próba porównania*, In: „*Historia Ecclesiastica*”, V, 2014, č. 1, s. 135-155, ISSN 1338-4341.

G. Baziur [2014 l], *Komuniści wobec katolickich organizacji młodzieżowych w Archidiecezji Krakowskiej w latach 1945-1956*, In: „*Historia Ecclesiastica*”, V, 2014, č. 2, s. 129-155, ISSN 1338-4341.

G. Baziur [2016 c], *Działalność ukraińskiej organizacji skautowej „Plast” w II Rzeczypospolitej a Kościół Greckokatolicki (1918-1930)*, In: *Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vo svetle výročí IV*, Prešov 2016, s. 125-142, ISBN 978-80-555-1610-3.

2) autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych.

Redakcje

G. Baziur (red.) [2011 b], *Ideały wychowawcze i myśl polityczna harcerstwa polskiego*. Materiały z konferencji naukowej organizowanej z okazji 100-lecia harcerstwa w Polsce, Oświęcim 2011, s. 45-58, ISBN 978-83-930661-5-5.

G. Baziur, P. Skorut (red.) [2017 b], *Obszar Europy Środkowej w geopolityce mocarstw od Mitteleuropy do integracji europejskiej*, Oświęcim 2017, s. 9-42, ISBN 978-83-944098-9-0. Dr Paweł Skorut jest współredaktorem naukowym publikacji.

Skrypt

G. Baziur [2014 b], *Wybrane kraje i problemy Europy Zachodniej po II wojnie światowej*. Skrypt akademicki [na podstawie wykładów przeprowadzonych w latach 2012-2014 w ramach kursu *Historia Europy Zachodniej po 1945 r.*], Polskie Towarzystwo Geopolityczne, Kraków 2014, s. 1-140, ISBN 978-83-940397-0-7.

Inne publikacje:

G. Baziur [2001 a], *Dwie konspiracje harcerskie*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2001, nr 2, s. 37-42.

G. Baziur [2001 b], *Sytuacja polityczna w szeregach Marynarki Wojennej na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1945-1956*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2001, nr 6, s. 25-30.

G. Baziur [2001 c], *Armia Czerwona na Pomorzu Gdańskim w latach 1945-1947*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2001, nr 7, s. 35-38.

G. Baziur, P. Skorut [2002 d], *Propaganda „gigantomanii” w PRL na przykładzie budowy Nowej Huty (1949-1954)*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2002, nr 2, s. 35-40. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 75 %, P. Skorut – 25 %. Dr Paweł Skorut napisał wstępną część tekstu, natomiast pozostała jego część jest mojego autorstwa.

G. Baziur (rec.): R. Techman, 2003 b, *Armia Radziecka w gospodarce morskiej Pomorza Zachodniego w latach 1945 – 1956*, Poznań 2003, ISSN 0079-4651, t. 60; „Dzieje Najnowsze” 2003, nr 4, s. 196 – 198, ISSN 0419-8824.

G. Baziur (rec.): D. Pięta, P. Żaba, *Legendy dębickie*, Dębica 2003, ISBN 83-86744-37-5 [recenzja wydawnicza książki].

G. Baziur [2005 d], *Denuncjator ze Skały*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2005, nr 5-6, s. 111-118.

G. Baziur [2008 f], *Organizacje młodzieżowe z terenu Małopolski w antykomunistycznej konspiracji 1944/1945-1956*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja

Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 9-13, ISBN 978-83-7188-094-0.

G. Baziur [2008 g], *Druga konspiracja harcerska i organizacje nawiązujące do tradycji Armii Krajowej*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 13-48, ISBN 978-83-7188-094-0.

G. Baziur [2008 h], *Antykomunistyczna konspiracja młodzieży szkolnej*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 49-57, ISBN 978-83-7188-094-0.

G. Baziur [2008 i], *Środowiskowe grupy oporu wśród młodzieży*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 58-74, ISBN 978-83-7188-094-0.

G. Baziur, M. Konieczna [2008 j], *„Międzymorze” i grupa Franciszka Solarza*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 101-110, ISBN 978-83-7188-094-0. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 50 %, M. Konieczna – 50 %.

G. Baziur, M. Kapusta [2008 k], *Harcerski Ruch Antykomunistyczny (Kraków, 1949-1950)*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 111-126, ISBN 978-83-7188-094-0. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 50 %, M. Kapusta – 50 %.

G. Baziur, M. Konieczna [2008 l], *Zastęp „Rysiów” - Harcerska Organizacja „Stalowi Polacy” - „Wolność i Sprawiedliwość”. Konspiracyjna działalność Mieleckiej Drużyny Harcerzy im. Jeremiego Wiśniowieckiego*, w: J. Wójcik (red.), *Stawiliśmy opór... Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Małopolsce w latach 1944-1956*, Kraków 2008, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, s. 127-133, ISBN 978-83-7188-094-0. W niniejszej publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 50 %, M. Konieczna – 50 %.

G. Baziur [2009 b], *Leśna Brygada Strzelców, „Wolność, Zaczyn i Czyn”, „Zeszyty Sołeczno-Historyczne Gminy Kozy”, Kozy, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Kóz 2009*, s. 69-74, ISSN 2080-7511.

G. Baziur (rec.): [2016 k]: P. Skorut, *Front Jedności Narodu. Od narodzin idei do upadku politycznego pozoru*, Kraków: „Attyka” 2015, s. 224; Rec.: Grzegorz Baziur, „Polityka Polska” 2016, nr 7-8 (15-16), s. 137-140, ISSN 2449-6278.

G. Baziur (rec.): P. Mardyla, *Opór społeczny i konspiracja proweniencji narodowej na terenie Skawiny w latach 1945-1956*, Kraków 2017 [recenzja wydawnicza książki].

G. Baziur (rec.): „Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa” 2017, T. XIII [recenzja wydawnicza artykułów].

3) sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania:

4) liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS):

5) Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS):

Dane na temat cytowania według Google Scholar:

Cytowania: 12

h-indeks: 2.

6) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach.

Udział w projektach dotyczących encyklopedii i słowników biograficznych:

G. Baziur, *Wojska radzieckie w Szczecinie w 1945-1993*, w: T. Białecki (red.), *Encyklopedia Szczecina*, Szczecin 2002, t. II, s. 640-641, ISBN 83-7241-089-5.

G. Baziur, *Biogram Romana Stachewicza*, w: „*Konspiracja i opór społeczny w Polsce 1944-1956. Słownik biograficzny*”, Warszawa 2004, Instytut Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, T. II, s. 492-493, ISBN 83-89078-47-3.

M. Stęplewska (red.), *Encyklopedia szkolna. Historia*, Kraków 2005, ISBN 83-7389-846-8 [hasła mojego autorstwa – 15 %].

G. Baziur, M. Korcuć, *Niepodległościowe organizacje młodzieżowe I 1945-XII 1956*, w: R. Wnuk (red.), *Atlas polskiego podziemia niepodległościowego 1944-1956*, Warszawa-Lublin 2007, Instytut Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi

Polskiemu, s. 326-329, ISBN 978-83-60464-45-8. Jestem współautorem hasła dotyczącego antykomunistycznej konspiracji młodzieżowej w woj. krakowskim, które przygotowałem wraz z dr Maciejem Korkuciem – w tekście niniejszego hasła zawartego w publikacji współudział był następujący: G. Baziur – 50 %, M. Korkuć – 50 %.

G. Baziur, *Biogram Stanisława Baranka*, w: „*Konspiracja i opór społeczny w Polsce 1944 – 1956. Słownik biograficzny*”, Warszawa 2010, Instytut Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, T. IV, s. 12-15, ISBN 978-83-7629-234-2.

7) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną: nie.

8) Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.

WYKAZ I OPIS

1. Konferencja naukowa, zorganizowana 26 kwietnia 2002 r. przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie „*Nowa Huta – miasto walki i pracy*”.

Tytuł referatu: *Od „normalizacji” do referendum. Sytuacja społeczno-polityczna w Nowej Hucie w latach 1983-1987.*

2. Konferencja naukowa „*Roman Dmowski i jego współpracownicy*”, zorganizowana 7-8 grudnia 2007 r. na Uniwersytecie Opolskim w Opolu.

Tytuł referatu: *Działalność antykomunistyczna narodowych organizacji młodzieżowych w woj. krakowskim po 1945 r. na przykładzie Narodowego Ruchu Oporu i grupy „Szczербiec”.*

3. Konferencja naukowa pt. „*Piłsudczycy i narodowcy a niepodległość Polski*”, organizowana 14-15 listopada 2008 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Oświęcimiu, na której byłem sekretarzem konferencji, a jej kierownikiem był prof. dr hab. Bogumił Grott.

Tytuł referatu: *Niepodległościowa myśl polityczna środowisk piłsudczykowskich na przykładzie Konfederacji Polski Niepodległej w latach 1979 – 1989.*

4. Konferencja naukowa pt. „*Sukces czy porażka roku ‘89. Polska myśl polityczna i ustrojowa czasu transformacji*”, zorganizowana 22 maja 2009 r. w PWSZ w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *Rozłam czy pluralizm? Harcerstwo polskie wobec upadku systemu komunistycznego w latach 1989-1990.*

5. Konferencja naukowa pt. „*Ludobójstwo – zbrodnie wojenne – zbrodnie przeciwko ludzkości*”, zorganizowana 7-8 grudnia 2009 r. w PWSZ w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: „*Rycerze Bushido*”: *japońskie zbrodnie wojenne na Dalekim Wschodzie na przykładzie działań żandarmerii wojskowej Kempeitai w latach 1931 – 1945*.

6. Konferencja naukowa pt. „*Militaryzm rosyjski. Historia i współczesność*”, zorganizowana 10-11 grudnia 2009 r. przez Koło Naukowe Studentów Rosjoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Tytuł referatu: *Zwalczanie polskiego podziemia niepodległościowego na Kresach Wschodnich przez władze sowieckie w latach 1939-1941*.

7. Konferencja naukowa pt. „*Idealy wychowawcze i myśl polityczna harcerstwa polskiego*”, zorganizowana 14 maja 2010 r. w PWSZ w Oświęcimiu, której byłem organizatorem i kierownikiem, przy współdziałaniu sekretarza konferencji, mgr Zbigniewa Klimy. Po konferencji został wydany tom pokonferencyjny pod moją redakcją naukową.

Tytuł wystąpienia: *Skaut Rosyjski i Harcerstwo Polskie w Rosji wobec ideologii komunistycznej na przykładzie postaw życiowych oraz działalności harcerskiej Olega Pantuchowa i Henryka Glassa*.

8. Międzynarodowe Forum Studenckie, zorganizowane 26-28 maja 2010 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Oświęcimiu na temat: „*Rosja - Polska - Niemcy - prawda i mity okresu zimnej wojny*”.

Tytuł wystąpienia: „*Relacje polsko-niemiecko-rosyjskie w okresie zimnej wojny*”.

9. III Zjazd Geopolityków Polskich zorganizowany 25-26 października 2010 r. przez Uniwersytet Wrocławski i Polskie Towarzystwo Geopolityczne we Wrocławiu.

Tytuł wystąpienia: G. Baziur, P. Skorut, *Region Kaukazu północnego w geopolityce Rosji na przykładzie wojny czeczeńskiej*. Referat wygłosiłem osobiście.

10. Konferencja naukowa pt. „*Młodość i gniew*”. *Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe i studenckie w latach 1945-2010*, zorganizowana 15-17 lutego 2011 r. przez Stowarzyszenie NZS na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie z okazji 30 rocznicy rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

Tytuł referatu: „*Sowieckiemu zniewoleniu - nie!*” *Antykomunistyczna konspiracja młodzieżowa w Krakowskim w latach 1945-1956. Charakterystyka problemu*.

11. Konferencja naukowa pt. *Wojska radzieckie w Polsce 1944-1993*, zorganizowana 7-9 kwietnia 2011 r. w Bornem Sulinowie z okazji 20 rocznicy rozpoczęcia wycofywania oddziałów Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej z Polski.

Tytuł referatu: *„Wejść – nie wejść?” Północna Grupa Wojsk Armii Radzieckiej wobec „Solidarności” w kontekście „ochrony” interesów geopolitycznych ZSSR w PRL w latach 1980-1982.*

12. Konferencja naukowa pt. *„17 września 1993 – koniec sowieckiej okupacji w Polsce”*, zorganizowana 12 września 2013 r. przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, zorganizowana z okazji 20 rocznicy wycofania wojsk sowieckich/rosyjskich z Polski.

Tytuł referatu: *Między niemieckim Arnswalde a polskim Choszczem: Armia Czerwona w Choszczynie i powiecie choszczeńskim w 1945 r.*

13. Konferencja naukowa pt. *„Wojska radzieckie w Polsce 1939-1993”*, zorganizowana 26-27 listopada 2013 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Witelona w Legnicy.

Tytuł referatu: *„Precz z sowiecką okupacją!”. Konfederacja Polski Niepodległej wobec stacjonujących w Polsce oddziałów PGWAR w latach 1979-1990 – casus Legnicy na tle ogólnopolskim.*

14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *„Europa Środkowa i historia, polityka, społeczeństwo”*, zorganizowana 16-17 grudnia 2013 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *Od rosyjskich projektów Federacji Słowiańskiej do utworzenia sowieckiego imperium zewnętrznego. Region Europy Środkowej w geopolitycznych planach Rosji i ZSRR – próba porównania celów rosyjskiej i sowieckiej polityki imperialnej.*

15. III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *„Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem”*, zorganizowana 3-5 grudnia 2014 r. w Zakopanem przez Wyższą Szkołę Bezpieczeństwa w Poznaniu.

Tytuł referatu: *„Wojna buntownicza” jako „wojna specjalnego znaczenia” – czy jest to novum na polu walki? Próba porównania historycznego na przykładzie Koliwzczyzny”.*

16. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *„Europa Środkowa – historia, polityka, społeczeństwo”*, zorganizowana 8 grudnia 2014 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *„Jesień Ludów” 1989 roku w aspekcie geopolitycznym. Casus Polski.*

17. Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Rzeszowie z cyklu: *„PRAWA CZŁOWIEKA WYZWANIEM WSPÓŁCZESNOŚCI. „Zjawisko ludobójstwa w XX i XXI wieku”*, zorganizowana 6 maja 2015 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim przez UR oraz PWSZ im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: G. Baziur, P. Skorut, „*Ludobójstwo, jako narzędzie zachowania bezpieczeństwa władzy i ustroju w państwach niedemokratycznych*”. Referat wygłosiłem osobiście.

18. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Rzeszowie pt. „*Kaukaz na przestrzeni wieków - aspekty i uwarunkowania wielowymiarowości regionu*”, zorganizowana 15-16 października 2015 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Tytuł referatu: „*Rola separatyzmów południowo-kaukaskich w geopolityce Federacji Rosyjskiej na przykładzie konfliktu karabachskiego i południowo-osetyjskiego*”.

19. III Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „*Europa Środkowa – historia, polityka, społeczeństwo*”, zorganizowana 4 grudnia 2015 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: „*Między walką o niepodległość a „brudną wojną”: przestępstwa i zbrodnie wojenne w okresie dwóch wojen rosyjsko-czechosłowackich*”.

20. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „*Gréckokatolícka cirkev na Slovensku vo svetle výročí IV*”, zorganizowana 16 lutego 2016 r. na Wydziale Greckokatolickim Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (Słowacja).

Tytuł referatu: „*Działalność „Płasta” w II Rzeczypospolitej w latach 1918-1930 jako przykład greckokatolickiej organizacji skautowej a integralny nacjonalizm ukraiński*”.

21. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *POSTCOLONIAL THEORY AND PRACTICE IN THE TWENTY-FIRST CENTURY CROSSING BOUNDARIES, BREAKING TIES, BRIDGING WORLDS*, zorganizowana 7-8 kwietnia 2016 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Tytuł referatu: *Marksizm kulturowy i polityczna poprawność a współczesny neokolonializm (Cultural Marxism and political correctness versus contemporary colonialism)*.

22. Międzynarodowa Geopolityczna Konferencja Naukowa pt. „*Obszar Europy Środkowej w geopolityce mocarstw – od Mitteleuropy do integracji europejskiej*”, zorganizowana 3 czerwca 2016 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: „*Region Międzymorza wobec rosyjskiego zagrożenia wojną informacyjną na przykładzie Ukrainy i Polski w latach 2004-2014 r. – wybrane problemy*”.

23. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „*Quo vadis Europa?*”, zorganizowana w dniach 6-7 marca 2017 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: „*Europejczyk” jako człowiek nowego typu. Marksizm kulturowy oraz jego współczesne mutacje w aspekcie zagrożenia państw i narodów Unii Europejskiej*.

24. Debata Naukowa pt. „*Księstwo Oświęcimskie. Dzieje-Ludzie-Kultura-Dziedzictwo*”, zorganizowana w dniach 30-31 marca 2017 r. na Zamku w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *Gospodarka rolna Księstwa Oświęcimskiego w XVI w. – wybrane problemy.*

25. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „*Wychowanie patriotyczne Polaków – tradycja i współczesność*”, zorganizowana w dniu 3 kwietnia 2017 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *Rola pamięci historycznej w wychowaniu harcerskim na przykładzie Szczepu 19 Krakowskich Drużyn Lotniczych im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury.*

26. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „*Naruszenia praw człowieka we współczesnym świecie*”, zorganizowana w dniu 2 czerwca 2017 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Tytuł referatu: „*Śmierć polskim panom!*”: *klasowa mowa nienawiści i komunistyczne zbrodnie wojenne na Ziemi Grodzieńskiej w 1939 r.*

27. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „*Papieskie pielgrzymki w PRL*”, zorganizowana w dniach 12-13 czerwca 2017 r. przez Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku.

Tytuł referatu: „*Biała Służba '87 na w Szczecinie i na Wybrzeżu podczas III Pielgrzymki Papieża Jana Pawła II do Ojczyzny*”.

28. II Międzynarodowa Geopolityczna Konferencja Naukowa pt. „*O Światową Republikę Rad*”: *ideologia i geopolityka radziecka wobec państw Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1917-1991*”, zorganizowana w dniu 6 listopada 2017 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Tytuł referatu: *Armia Czerwona na Ziemi Oświęcimskiej w aspekcie społeczno-politycznym i ekonomicznym w latach 1945-1946 – wybrane problemy.*

29. IX Zjazd Geopolityków Polskich zorganizowany 2 grudnia 2017 r. przez Polskie Towarzystwo Geopolityczne w Warszawie.

Tytuł wystąpienia: *Trójmorze, jako regionalna koncepcja bezpieczeństwa i rozwoju ekonomicznego państw Europy Środkowo-Wschodniej.*

30. I Międzynarodowy Kongres Praw Człowieka zorganizowany 22-23 maja 2018 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Tytuł wystąpienia: *Zagrożenie podstawowych praw człowieka w Europie w kontekście kryzysu migracyjnego i zagrożenia terrorystycznego w latach 2015-2017.*

§ 5. Kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:

1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych:

- program Erasmus Plus: Uniwersytet Preszowski, 2016 r.

2) udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji:

a/ po uzyskaniu stopnia naukowego doktora brałem udział w 29 konferencjach naukowych w kraju, w tym w 28 z referatem, w jednej bez referatu oraz z w jednej konferencji zagranicznej, w Preszowie, na Słowacji – łącznie 30 konferencji.

b/ sekretarz konferencji – 1,

c/ organizacja wystaw, debat i konferencji oraz udział w komitetach organizacyjnych:

- wystawy: 1,

- debaty: 1,

- konferencje naukowe: 4.

3) otrzymane nagrody i wyróżnienia

1 października 2015 r. – Indywidualna Nagroda Rektora III stopnia za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2014 / 2015

1 października 2016 r. – Indywidualna Nagroda Rektora II stopnia za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2015 / 2016

1 października 2017 r. – Indywidualna Nagroda Rektora III stopnia za osiągnięcia naukowe w roku akademickim 2016 / 2017

4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych: nie.

5) kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami: nie.

6) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism:

2014-2017: redaktor tematyczny z zakresu obszaru Europy Środkowo-Wschodniej w redakcji „Przeglądu Geopolitycznego”.

7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych:

2010 r. – członek Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego.

8) Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki:

a/ prowadzenie wykładów, ćwiczeń i konwersatoriów ze studentami;

b/ prowadzenie seminariów licencjackich – w ich efekcie wypromowałem 59 studentów z tytułem licencjata;

c/ po przejściu trzech magistrantów w 2016 r., ukończyli oni studia II stopnia z tytułem magistra politologii.

9) Opieka naukowa nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji:

1 października 2015-30 września 2017: opiekun II roku Politologii, o specjalności Polityka Bezpieczeństwa na studiach stacjonarnych;

1 października 2017: opiekun I roku na studiach II stopnia na kierunku Politologia, na studiach stacjonarnych.

10) Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich: nie.

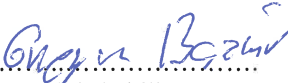
11) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich: nie.

12) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców: nie.

13) udział w zespołach eksperckich i konkursowych:

2014-2017: członek Zespołu Ekspertów geopolityki regionu Europy Środkowo-Wschodniej w Instytucie Geopolityki, efektem czego są opublikowane analizy dotyczące spraw geopolitycznych.

14) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych: nie.

.....
Podpis habilitanta